

marec 2014

novinky z radnice

život a kultura trnava

mesto trnava ■ ročník XXV ■ číslo 2 ■ nepredajné!

foto: Blažej Vittek

Pavol Tomašovič

Ruka života

Pred januárovým otvorením svetového ekonomického fóra zverejnili médiá informáciu, že osemdesiatpäť najbohatších ľudí vlastní majetok polovice svetovej populácie.

Potvrdili dlhoročný trend nerovnomerného prerozdelenia financií a zisku. Ak počúvame o kríze, je zaujímavé, že ekonomickí odborníci nehľadali jej zdroje práve v nespravodlivom majetkovom pomere.

Zdá sa, že zlé ocenenie niektorých prác a získavanie financií v špekulatívnych nevýrobných sférach, je jedným z rakovinových buniek trhového mechanizmu. Je nepoctivé brániť ho, ak jeho experti roky s rétorikou voľného trhu tolerovali, že bohatne úzky okruh ľudí na úkor iných a nechceli vidieť obchádzanie pravidiel. Navyše, ak v okamihu, keď praskla bublina iluzórnej viery v nepretržitý rozvoj, upierajú tí, ktorí krízu spôsobili, svoj zrak na politikov, ktorým dovtedy bránili regulovať ich zisky. Ak ide o stratu bohatých, majú štáty, čiže každý z nás, zachraňovať mechanizmus, ktorý vyhovuje menšine.

Nehovoriac už o hladujúcich po celom svete. Situácia má však i ďalší rozmer. V spoločnosti, v ktorej dlhodobo prevláda pocit nespravodlivosti, sa akumuluje negatívna energia. V kombinácii so zlyhávaním inštitúcií, ako sú súdy či prokuratúra, sa dá očakávať extrémizmus.

I na Slovensku sa objavujú nielen úvahy, ale i konkrétne prípady násilných riešení či živenia nenávisti. V dobe, keď má v mene slobody slova každý, bez ohľadu na relevantnosť vysloveného, právo na odznenie svojho názoru, v dobe bez rozlišovania, je najviditeľnejší extrém.

Upriamujeme naň zrak. Ak neporozumieme jeho koreňom a smrtonosným dôsledkom, ak ho nepomenujeme ako extrém, ale naopak, ak sme ním čoraz viac zaujatí a fascinovaní, ak dostáva väčší priestor než to, čo život udržuje v jeho pokračovaní, potom krízu neriešime, ale prehlbujeme.

Už je iba otázkou času, kedy sa pôvodne extrémne, iba myslené a virtuálne, stane súčasťou reálneho a bežného.

Nestrácajme sily a pozitívnu energiu nedôsledným pohoršovaním sa na extrémnych jednotlivcoch.

Popri hľadaní lepších ciest si priznajme, že i my sme podľahli ilúzii, že niekto nastaví spravodlivosť, a ten niekto mal byť zvonku.

Doma, napokon, nikto nie je prorokom. Nie je problém v tom, že sme si dali poradiť. Problém je, že sme uverili lákavej vízii, že budeme ako tí osemdesiat piati, ktorí vlastníajú skoro všetko.

Skúsme sa vrátiť ku koreňom spoločnosti. K osvedčenému v minulosti, k dôvere. Ak funguje akási neviditeľná ruka, určite to nie je ruka trhu, ale ruka života.

Neutnime ju vlastným egoizmom, ale živme ju. Falošných prorokov a spasiteľov nechajme vo virtuálnom priestore.

My žíme život osobných vzťahov.

NOVINKY Z RADNICE

- mesačník mesta Trnavy

Vydavateľ: Mesto Trnava

IČO: 00313114

Evidenčné číslo: EV 2899/09

Náklad 5 000 ks

Šéfredaktor: Ing. Pavol Tomašovič

Redaktorka: Elena Ursinyová

Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava

Číslo telefónu: 033/32 36 344

E-mail: pavol.tomasovic@trnava.sk

elena.ursinyova@trnava.sk

Grafická úprava: Andrej Grossmann

Tlač: ŠOPA PRINT

Boleráz, časť Klčovany 289

.....

Novinky z radnice nájdete aj na

nzr.trnava.sk

(eu)

Z mestského zastupiteľstva

Pätnásť bodov programu prerokovali trnavskí poslanci 18. februára na osemnástom riadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Na schválenie boli predložené návrhy na zmeny a doplnenia všeobecne záväzných nariadení o dodržiavaní čistoty a poriadku a o verejnej zeleni, Urbanistická štúdia investičnej bytovej výstavby Pečné pole V a návrhy na udelenie ocenení mesta. Vyhlásený bol termín voľby hlavného kontrolóra mesta Trnavy, rokovalo sa o majetkových záležitostiach mesta, odzneli správy o činnosti útvaru hlavného kontrolóra mesta za rok 2013, o činnosti Automobilového klastra – Slovensko, o uskutočnených verejných obstarávaníach v II. polroku 2013.

Jedným z bodov programu bolo aj konečné zúčtovanie Tradičného trnavského jarmoku 2013, z ktorého vyplýva, že aj napriek zmeneným podmienkam v súvislosti s rekonštrukciou pešej zóny podujatie prinieslo mestu hospodársky výsledok 58 265 eur, čo je o vyše 33 000 eur viac, než sa pôvodne očakávalo. Zisk TTJ 2013 má byť presunutý do

rezervného fondu, ktorý bude súčasťou Záverečného účtu mesta Trnavy za rok 2013.

Na programe bolo tiež organizačné zabezpečenie obľúbeného trnavského kvetového rínku Májový kvet 2014, ktorý sa má uskutočniť 15. a 16. mája.

Poslanci schvaľovali aj návrh na predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok z fondov Európskej únie na realizáciu projektu Via Tyrnaviensis a na jeho spolufinancovanie mestom. Hlavným cieľom projektu je obnova chýbajúceho severovýchodného nárožia mestského opevnenia na Michalskej ulici. Architektonické riešenie počíta s výstavbou veže nadväzujúcej na zachované pôvodné základy a výstavbou želiarskeho domu, ktorý bude opretý o hradobný múr. Vo veži majú vzniknúť výstavné priestory, medzi domom a tretím podlažím veže bude vytvorený priechod – fortňa. V želiarskom dome majú byť

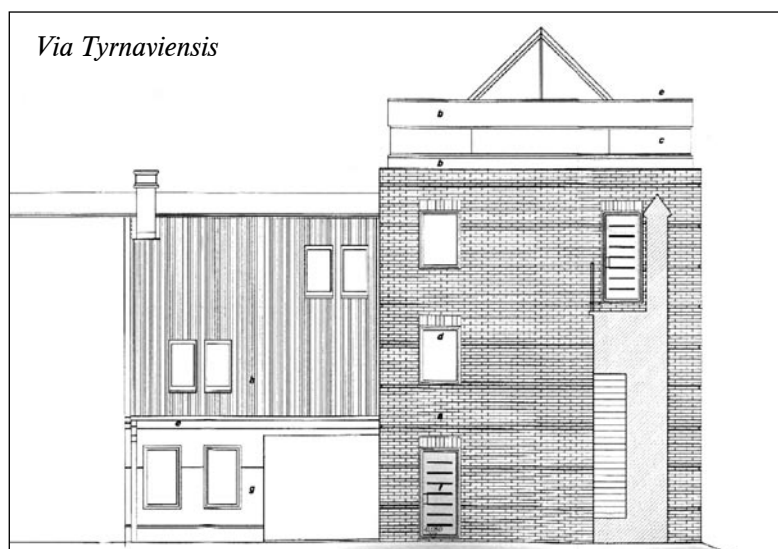
v skratke

■ Na Šrobárovej bude nový chodník

Aj v tomto kalendárnom roku pokračuje mestská samospráva v rekonštrukcii chodníkov a miestnych komunikácií. Rekonštrukcia chodníka na Šrobárovej ulici, ktorý už bol v nevyhovujúcom stave, sa začala uskutočňovať v druhej polovici februára. Pôvodný povrch chodníka bude odstránený a nahradený novou betónovou dlažbou s novými záhradnými obrubníkmi oddeľujúcimi chodník od príľahlého trávnatého pásu. Nový chodník bude sto metrov dlhý a 2,1 metra široký. Predpokladané náklady na rekonštrukciu sú približne 10 tisíc eur. Na realizáciu rekonštrukcií miestnych komunikácií a chodníkov je v tohtoročnom rozpočte mesta vyčlenených 220 tisíc eur, na opravy a údržbu chodníkov a miestnych komunikácií 890 tisíc eur.

■ Na Botanickej pribudne šesť nových legálnych parkovacích miest

Nové parkovisko so šiestimi parkovacími miestami buduje mestská samospráva na Botanickej ulici 13 – 16. Pred bytovým domom vznikne parkovací pás z betónovej dlažby päť metrov široký a 14,4 metra dlhý. Vodorovné dopravné značenie vytvorí dlažba červenej farby. Odvodnenie bude riešené vsakovaním a pri výdatnejších zrážkach sklonom ku komunikácii, ktorá je odvodňovaná sklonom ku kanalizačnému vpustu. Realizácia stavby si nevyžiada výrubu stromov ani ďalší záber trávinatej plochy, bezprostredné

sociálne zariadenia, priestory pre zamestnancov a uvažuje sa tiež o umiestnení informačnej kancelárie. Súčasťou projektu bude aj obstaranie interiérového vybavenia. Po dokončení bude objekt slúžiť na prezentáciu histórie mesta, podporu umeleckých aktivít a vzdelávacie účely. Rozpočet projektu je približne 390 000 eur, spolufinancovanie mestom má byť vo výške 5% z oprávnených výdavkov.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva vystúpil aj predseda predstavenstva investorskej spoločnosti Pavol Adamec, ktorý informoval poslancov o priebehu realizácie projektu City-Arena. Vzhľadom na opakované sťažnosti občanov na znečistenie komunikácií v súvislosti so stavebnou činnosťou, viceprimátor Bystrík Stanko požiadal pri tejto príležitosti o ich dôslednejšie čistenie. ■

(eu)

Trnavské osobnosti prevzali ocenenia mesta

Návrhy na udelenie ocenení mesta Trnavy významným jednotlivcom i kolektívom za rok 2013 schválili poslanci mestského zastupiteľstva na svojom 18. riadnom zasadnutí 18. februára 2014. Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva spojené s odovzďávaním ocenení sa uskutočnilo tradične v prvú marcovú nedeľu – 2. marca v sále Marianum na Hollého ulici v Trnave.

Čestné občianstvo mesta Trnavy bolo udelené historikovi Petrovi Horváthovi za rozvoj kultúrneho a spoločenského života a básnikovi Viliamovi Turčánymu za celoživotný tvorivý prínos pre naše mesto.

Nositeľom Ceny mesta Trnavy sa stali trnavská rodáčka Marta Geis za mimoriadne morálne a etické čítenie a charitatívnu činnosť, Jozef Lukovič za rozvoj športu v Trnave a Ján Mička za propagáciu mesta v oblasti filatelie.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnavy dostala Eva Charfreitagová za reprezentáciu mesta a rozvoj atletiky v Trnave.

■ PETER HORVÁTH

Geograf, historik, muzeológ, publicista, znalec a podporovateľ populárnej hudby Peter Horváth, v našom meste známy aj ako spoluorganizátor prvej trnavskej diskotéky (1969), sa

narodil 30. marca 1943 v Trnave. Po absolvovaní Filozofickej fakulty a Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava nastúpil do Západoslovenského múzea (1965 – 1986), kde spracoval dokumentačne tisícky zbierkových predmetov. Bol autorom a komisárom desiatok výstav, podieľal sa na vzniku a pôsobení časopisu Kultúra a život Trnavy. Pracoval na Ministerstve kultúry SR ako generálny riaditeľ sekcie umenia, ako vedúci odboru múzeí a galérií, vo funkcii ministerského radcu, hlavného radcu. Koordinoval činnosť múzeí a galérií, bol spoluautorom zákona o múzeách a galériách, organizátorom a moderátorom kultúrno-spoločenských akcií i príležitostných osláv (20. výročie Trnavskej univerzity), stál pri zrode stretnutí významných trnavských rodákov pod názvom Trnavské

v skratke

okolie parkoviska dotknuté výstavbou bude po jej ukončení zatravnené. Mestská samospráva týmto spôsobom reaguje na žiadosti občanov o zlepšenie podmienok parkovania a zníženie problémov s nedostatkom parkovacích miest v tejto lokalite.

■ Základné školy na uliciach A. Kubinu a K. Mahra budú mať nové okná

Aj v tomto roku pokračuje mestská samospráva v rekonštrukcii školských budov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Prvé jarné slnko už zasvieti žiakom základnej školy na Ulici A. Kubinu cez nové okná. Ich výmena sa uskutočňuje na druhom poschodí v učebných pavilónoch C a D s výmerou približne 180 m². Všetky okná na učebniach budú opatrené vnútornými žalúziami s retiazkovým ovládaním. Vnútorné parapety budú plastové, vonkajšie hliníkové s bielou povrchovou úpravou. Súčasťou výmeny okien sú aj murárske práce, povrchové úpravy a maliarske práce. Výmena okien za nové sa uskutoční aj učebných pavilónoch A, B v Základnej škole na Ulici Kornela Mahra.

■ Množstvo vyseparovaných druhotných surovín v Trnave rastie, zvyšuje sa aj finančný výnos pre mesto

Množstvo vytriedených druhotných surovín v Trnave z roka na rok rastie. V roku 2012 sa podarilo vytriediť 869 ton papiera, takmer 276 ton plastov a 496 ton skla, v roku 2013 stúplo množstvo papiera na 916 ton, plastov na 310 ton a skla bolo 563 ton. Z toho vyplýva, že každý deň uply-

dni lásky, pokoja a porozumenia. Je autorom a spoluautorom viacerých publikácií (Malý slovník trnavsko-slovenský, Rodný môj kraj, Mosty z medailí, Dejiny Trnavy, atď.) a nositeľom viacerých ocenení. Dodnes je činný v rôznych oblastiach trnavského kultúrneho života a leží mu na srdci aj ďalší vývoj v tejto oblasti. „Kultúrny život v Trnave vyzerá tak ako vyzerá, lebo múdrosť je vždy plná pochybností – a tým iným akoby nikdy nechýbalo sebavedomie. ... Dnes sú kultúrne inštitúcie financované a vedené z rôznych zdrojov, a preto nastáva mnoho zložitých situácií: mesto si napríklad na svoje kultúrne podujatia musí prenajímať priestory, ktoré mu nepatria – divadlo, múzeum, knižnica, kultúrny dom... Zabúdame na to, že bežných ľudí nezaujíma, kto podujatie financuje, ale či je dobré a či zažijú niečo výnimočné...“ povedal Peter Horváth pred rokom v rozhovore pre Novinky z radnice (NzR marec 2013) a dodal, že jeho túžbou je, aby sa kultúra v Trnave zmenila na živý proces so širokou škálou kvalitných podujatí a – snáď i návštevníkov...

■ VILIAM TURČÁNY

Básnik, prekladateľ a literárny vedec Viliam Turčány sa narodil 24. 2. 1928 v Suchej nad Parnou. Absolvoval gymnázium v Trnave, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave vyštudoval slovenčinu a francúzštinu, pôsobil v Slovenskej akadémii vied v Bratislave, aj ako lektor slovenskej a českej literatúry na univerzite v Neapole. Vydal 14 básnických zbierok a množstvo diel z oblasti literárnej vedy. Monumentálna je aj jeho prekladateľská tvorba. Zo svetovej literatúry je potrebné spomenúť

preklad Danteho Božskej komédie a preklad Proglasu do modernej slovenčiny. Je nositeľom vysokého štátneho vyznamenania Pribinov kríž I. triedy, ktoré mu v januári 2002 prezident SR udelil za prínos v literárnej vede a prekladateľstve. Medzinárodná federácia prekladateľov ho v roku 1993 poctila Cenou Karla Čapka, trikrát dostal Cenu Jána Hollého. V roku 2000 mu Akadémia umenia a kultúry v americkej Kalifornii udelila titul Doktor literatúry. Dostal Cenu prezidenta Talianskej republiky za rozvíjanie slovensko-talianskych kultúrnych vzťahov (2002), Cenu Fra Angelica (2003), čestný doktorát Trnavskej univerzity (2005) a v roku 2007 Cenu Zory Jesenskej za celoživotné prekladateľské dielo. V roku 2012 dostal výročnú cenu predsedu NR SR.

Trnave venoval báseň Mám svoje mesto rád... a lásku k nášmu mestu prejavoval v každom rozhovore pre rozhlas a televíziu. Na Trnavu a štúdium na trnavskom gymnáziu spomínal s uznaním a láskou aj v rozhovore pre Novinky z radnice (NzR august/september 2013), keď prezradil, že k nášmu mestu sa viaže aj jeho prvá veľká láska k žene: „...Pri poslednom stretnutí povedala, že sme len priateľmi. Využil som to neskôr v básnickej zbierke V okraje jarkov: Tešilo ma to síce nevelmi / keď povedala mi až príliš jasne / že máme ďalej byť len priateľmi / i bolo tak / i tak to bolo krásne...“

■ MARTA GEIS

Trnavská rodáčka a vedecká pracovníčka Marta Geis (rodná Blažeková) sa narodila 18. 9. v 1939 v Trnave. Žije v nemeckom Aalene, ale na svoje rodné mesto nezabúda. Je členkou Klubu priateľov Trnavy a účastníčkou septembrových

v skratke

nulého roka pomohli občania nášho mesta vyseparovať 2,51 tony papiera, 0,85 tony plastov a 1,54 tony skla. Rastúce množstvo vyseparovaných druhotných surovín prináša mestu nezanedbateľný finančný výnos, ktorý v roku 2011 dosiahol 45 232 eur, a v roku 2012 to už bolo o 7 621 eur viac – 52 853 eur. Na základe vyzbieraného množstva odpadu sa dá očakávať, že finančný výnos pre mesto za rok 2013 bude ešte vyšší.

„Sme radi, že občania Trnavy rozmyšľajú stále viac ekologicky a triedia druhotné suroviny. Aj z tohto dôvodu sme začiatkom roku 2014 v meste doplnili na všetkých stojných plochách pre kontajnery ďalšie nádoby na triedený zber. Veríme, že vytriedené množstvá druhotných surovín budú naďalej rásť a že do systému triedeného zberu sa zapojí čoraz viac Trnavčanov,“ povedal Peter Novák z odboru dopravy a komunálnych služieb mestského úradu.

■ Mesto Trnava vyhlásilo dvanásť ročník súťaže Víno Tirnavia

Mesto Trnava vyhlásilo dvanásť ročník prestížnej vinárskej súťaže Víno Tirnavia 2014 – nominačnej súťažnej výstavy na Národný salón vín Slovenskej republiky 2014. Domáci aj zahraniční vinári môžu do 11. marca prihlásiť do súťaže hroznové vína vyrobené v súlade s platnou vinárskou legislatívou zaradené do deviatich kategórií. Novinkou dvanásteho ročníka je súťažná kategória omšových vín. Podrobné infor-

Trnavských dní lásky, pokoja a porozumenia. Keďže má mimoriadne morálne a etické čítanie, zabezpečila a priviezla z nemocníc v Mníchove a Regensburgu do Trnavy zdravotnícke pomôcky, ktoré významne uľahčujú každodenné nevyhnutné úkony a prežívanie seniorom – klientom neziskovej organizácie Svetlo so sídlom na Františkánskej ulici. Doteraz darovala tejto inštitúcii zdvíhacie elektrické zariadenie pre imobilných pacientov, 25 polohovateľných postelí s hrazdami a nočnými stolíkmi, rôzne iné zariadenia pre imobilné osoby, jeden mechanický a jeden elektrický vozík, dve štvorkolesové pomôcky na chodenie, niekoľko antidekubitných sedačiek a posteľnú bielizeň.

Marta Geis sa po odchode do dôchodku začala venovať cestovnému ruchu a propaguje Slovensko i Trnavu v zahraničí.

■ **JOZEF LUKOVIČ**
Učiteľ Jozef Lukovič sa narodil 29. 11. 1913 v Jaslovských Bohuniciach. Študoval na Gymnázium Jána Hollého v Trnave a už vtedy sa aktívne venoval ľahkej atletike, volejbalu a futbalu. So spolužiakmi sa podieľal na založení terajšej TJ Jaslovské Bohunice, ktorá tento rok oslávila 80. výročie svojho založenia. Od vzniku Pedagogickej fakulty UK pôsobil na Katedre telesnej výchovy a športu ako odborný asistent. Je spoluzakladateľom telovýchovných jednôt v Trnave aj pri Pedagogickej fakulte UK v Trnave, kde pôsobil ako tréner volejbalových družstiev dospelých i žien. Založil folklórny tanečný súbor Pedagóg, s ktorým reprezentoval fakultu pri rôznych príležitostiach na Slovensku, v Maďarsku a bývalej NDR. Osobitnú pozornosť venoval talentovanej mládeži v ob-

lasti športu, pripravoval budúcich pedagógov na stredoškolské športové hry, kde dlhodobo dosahovali najvyššie ocenenia v celoštátnom meradle. K jeho najznámejším zverencom patrili známe osobnosti napr. Róbert Rozim, Oľga Kubovičová-Hajmássyová, Ernest Broska a iní. Novinky z radnice venovali Jozefovi Lukovičovi článok pri príležitosti jeho stých narodenín (NzR december 2013/ január 2014).

■ **JÁN MIČKA**

Učiteľ matematiky a fyziky, neskôr školský inšpektor Ján Mička sa narodil 28. 2. 1943 v Trnave. Pracoval ako predseda Komisie mládeže zväzu slovenských filatelistov, pričom organizoval súťaže detí a žiakov základných škôl v oblasti filatelistických vedomostí a zručností a vo filatelickej olympiáde, v ktorých jeho zverenci dosahovali popredné umiestnenia. Ako zakladajúci člen a predseda Klubu filatelistov Tirnavia presadzoval v jeho činnosti propagáciu mesta na poštových lístkoch, na príležitostných poštových pečiatkach zobrazovaním historických osobností Trnavy a významných udalostí z dejín mesta – 150. výročie konskej železnice Bratislava – Trnava, spoločné vydanie s Chorvátskom kardinál J. Haulík, organizačne spolupracoval s niektorými inštitúciami v meste Trnava na inauguráciách uvedených i ďalších známok ako J. Sambucus, busta Sv. Jána Krstiteľa sochára J. Koniarka, 250. výročie narodenia A. Bernoláka, blahorečenie sestry Zdenky Schelingovej, Kardinál Alexander Rudnay a mnohých ďalších. Na začiatky svojho snaženia spropagovať prostredníctvom filatelie naše mesto spomínal pred rokom aj na stránkach nášho časopisu v rozhovore s Martinom Jurčom: „Patril som k tej skupine

v skratke

mácie pre záujemcov o účasť sú uvedené v štatúte súťaže, ktorý je aj s prihláškou do súťaže zverejnený na webstránke mesta www.trnava.sk, na www.nsvsr.sk a www.vinko.sk. Vína bude hodnotiť degustačná komisia zložená z popredných vinárskych odborníkov. Ocenenia budú odovzdané 24. apríla na slávnostnom otvorení súťažnej výstavy vín Víno Tirnavia 2014 v Mestskej športovej hale. Verejná ochutnávka súťažných vín bude 25. a 26. apríla.

■ **Knižnica vyhlasuje súťaž pri príležitosti 100. výročia svojej budovy**

Knižnica Juraja Fándlyho a Slovenská pošta vyhlasujú súťaž pre deti do pätnást rokov o najkrajší výtvarný návrh pri príležitosti 100. výročia budovy knižnice a 145. výročia narodenia staviteľa Michala Milana Harminca, architekta tejto budovy (pôvodne sídlo Slovenskej hospodárskej banky), pod názvom Knižnica, úlik vedomostí. Víťazi súťaže budú ocenení finančnými a knižnými cenami. Návrh na zadanú tému môže byť vyhotovený ručne i počítačovo v čiernobielym alebo farebnom prevedení s dodržaním formátu 22x24 cm. Súťažné návrhy treba osobne odovzdať do 30. júna v oddelení pre deti Knižnice Juraja Fándlyho alebo poslať poštou na adresu Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, pošt. prieč. 29, Rázusova 1, 918 20 Trnava. Informácie o súťaži možno získať aj na www.kniznicatrnavia.sk, v oddelení pre deti, na telefónnom čísle

zberateľov, ktorí neboli spokojní len s bežnými aktivitami klubu okolo zbierania a ukladania známok. Chceli sme využiť to, že naša Trnava má veľa významných osobností a bola miestom dôležitých historických udalostí. Chceli sme tieto významne fakty dostať na poštové známky, poštové pečiatky alebo celiny...“ Okrem toho Ján Mička aj publikuje vo filatelistickej tlači a na web portáloch s filatelistickým zameraním, je spoluautorom knihy pre mládež Ako začať zbierať známky a prispieva aj do Noviniek z radnice.

■ **EVA CHARFREITAGOVÁ** ... Športovkyňa a učiteľka Eva Charfreitagová sa narodila 28.

(lk)

FestHry oslávili jubileum s rekordnou návštevnosťou

Jubilejné piate FestHry Trnava, ktoré sa vo februári uskutočnili v mestskej športovej hale, navštívilo vyše štyritisícpäťsto ľudí z Trnavy aj okolia.

Rekordný počet návštevníkov je potvrdením, že obľúbenosť tohto podujatia zameraného na zmysluplné využívanie voľného času detí, mládeže a celých rodín, z roka na rok rastie. Ďalším cieľom trnavského festivalu hier a zábavy je vťahovať návštevníkov do sveta moderných spoločenských hier, napredujúcich v interaktivite hráčov, rozmanitosti herných tém a vizuálnom spracovaní. Na rozdiel od výstav a veľtrhov si však na FestHrách v Trnave môžu deti, rodičia, mladí i starí každoročne nielen prezrieť, ale aj zahrať a vyskúšať stovky hier, overiť si kreatívne možnosti nových stavebníc a zapriať svoju myseľ do riešenia hlavolamov. Odpočinok od hier náročnejších na

8. 1948 v Trnave. Bola poprednou atlétkou – vrhačkou, vypracovala sa do československej reprezentácie a rôzne reprezentatívne dresy obliekala 7-krát. Prekonala niekoľkokrát slovenský rekord vo vrhu guľou a celkovo získala na Majstrovstvách Slovenska deväť medailí. K jej úspechom patria aj tri tituly akademickej majsterky a víťazstvo na Čsl. Univerziáde v Plzni v roku 1969. Vychovala mnoho reprezentantov Slovenska a, samozrejme, medzi nimi aj svoje deti. Pracovala ako tajomníčka v atletickom klube TJ Slávia Trnava a desať rokov pôsobila vo výkonnom výbore Slovenského atletického zväzu v Bratislave v komisii mládeže. ■

premýšľanie aj tento rok ponúkali stolné futbaly, hokeje, či nafukovacie atrakcie. Kultúrny program dotvorili divadielka a vystúpenia pre deti, tvorivé dielne a rôzne súťaže o množstvo cien.

Organizátori – Mestská rada mládeže a Mesto Trnava veria, že jubilejný ročník v tomto prípade neznamená posledný a Trnava bude mestom hier a zábavy opäť aj o rok. Deti aj rodičia, ktorí majú záujem o zmysluplné využívanie voľného času, sa však s nimi aj s bohatou ponukou hier a aktivít môžu znova stretnúť už krátko pred letnými prázdninami počas podujatia Dobrovoľníci deťom, ktorý sa v Trnave už po jedenásty raz uskutoční pri príležitosti Dňa detí. ■

v skratke

033 55 11 782 alebo prostredníctvom e-mailu na adresu detske@kniznicatrnava.sk.

■ Zápisy detí do materských škôl budú v prvej polovici marca

Zápisy detí do materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Trnavy sa budú uskutočňovať vo všetkých materských školách od 3. do 15. marca 2014 denne od 7.00 do 16.00 h. Deti budú prijímané do materských škôl na základe písomnej žiadosti rodičov, resp. zákonného zástupcu, a potvrdenia o zdravotnom stave dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast.

Podmienky prijatia dieťaťa do materskej školy budú zverejnené na budove školy. Tlačivo žiadosti o prijatie dieťaťa dostanú rodičia v materskej škole.

■ Pêle-mêle o zdraví v západnom krídle radnice

Mesto Trnava a Kancelária Zdravé mesto pripravujú aj v tomto kalendárnom roku vzdelávacie podujatia pre záujemcov o zdravý životný štýl. Prvé stretnutie spojené s diskusiou sa uskutoční 6. marca 2014 o 17. hodine v západnom krídle radnice pod názvom Pêle-mêle o zdraví na tému Aká je skutočná pravda o zdravej životospráve? Prednášať bude výživový poradca Dušan Plichta, ktorý sa zaoberá problematikou súčasného životného štýlu, výživou a ich vplyvom na naše zdravie a výkonnosť. Záujemcom priblíži pravdu o kľúčových príčinách našich zdravotných problémov a poklesu energie – o najvýznamnejších príčinách priberania, únavy

Pavol Tomašovič

Trnavská univerzita získala prestížne ocenenie

Stala sa prvou humanitne zameranou univerzitou na Slovensku s ocenením ECTS label

V roku 1992 bola znovu otvorená Trnavská univerzita, ktorá nadviazala na najstaršiu univerzitu na Slovensku, založenú v Trnave v roku 1635. Súčasný proces etablovania univerzít na Slovensku, vzhľadom na ekonomické, ale i rôzne politické pohľady na ich pôsobenie, je zložitý. V dlhodobó neujasnených podmienkach sa často univerzity pohybujú až na hranu vlastnej existencie. V globalizovanej a otvorenej spoločnosti je však potrebné, aby boli univerzity akceptovateľné nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. V tomto kontexte je dôležité, že Trnavská univerzita ako tretia na Slovensku získala prestížne európske ocenenie ECTS label. O význame ocenenia pre univerzitu aj študentov hovoríme s rektorom Trnavskej univerzity prof. doc. JUDr. Marekom Šmidom, PhD.

■ Trnava a Trnavčania sú hrdí na históriu svojho mesta, s ňou spojené vzácne budovy a myšlienkové odkazy, ktoré súvisia aj s existenciou Trnavskej univerzity. Čo znamená udelené ocenenie pre súčasnú univerzitu?

ECTS label je najprestížnejším ocenením pre oblasť vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore, ktoré každý rok udeľuje Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie a kultúru – The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. Jeho získanie je prejavom kvality

vysokej školy. Deklaruje správne používanie Európskeho systému transferu kreditov – European Credit Transfer System (ECTS) vo všetkých odboroch na bakalárskom a magisterskom stupni štúdia a správnu administráciu mobilít v rámci programu celoživotného vzdelávania Erasmus. Je znakom toho, že vzdelávanie v študijných programoch na Trnavskej univerzite, všetky kredity, ktoré študenti získajú štúdiom, sú v súlade s európskym kreditovým systémom a sú tak uznávané aj v zahraničí. Ak je univerzita držiteľom tejto značky, je to signál kvality univerzity a vzdelávacieho systému pre domáчих aj pre zahraničných študentov.

■ Na získanie európskych kvalitatívnych ocenení je potrebné splniť viacero kritérií. Čo všetko bolo potrebné na to, aby Trnavská univerzita popri zabezpečení akreditačných a vzdelávacích podmienok mohla získať zahraničný kredit?

Podmienkou žiadosti o získanie ECTS label je vytvoriť a zverej-

v skratke

a chorôb, ale aj o princípoch optimálnej výživy. Nebudú chýbať ani fakty, mýty a zaujímavosti zo sveta zdravia. Vstup na prednášku je voľný.

■ X:1 – nevšedná benefičná výstava fotografií na radnici

Vernisáž výstavy fotografií s názvom X:1 sa uskutoční 4. marca o 17. hodine v západnom krídle radnice. Projekt predstavuje neobvyklú kompiláciu fotografií študentov a pedagógov Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda. Každý z nich sa vlastným štýlom, svojskou technikou a vnímaním skutočnosti díva objektívom na jednu ženu. Vznikla tak zaujímavá séria fotografií, zobrazujúca tú istú osobu rôznymi pohľadmi. Vystavované fotografie sú predajné. Výťažok z predaja bude venovaný Krajskému stredisku Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska. Fotografie si bude možné zakúpiť priamo na vernisáži alebo počas trvania výstavy do 27. marca vždy utorok a štvrtok od 10. do 12. hodiny a od 14. do 17. hodiny.

■ Do konca marca bude uzavretá časť ulice Dolné bašty

Ulica Dolné bašty bude do konca marca uzavretá na úseku dlhom približne 20 metrov od jednosmerného jazdného pruhu na Paulínskej ulici po križovatku s opačným jazdným pruhom na Paulínskej ulici pri objekte „Balakovo“. Dôvodom uzavretia tohto úseku rozkopanie miestnej komunikácie za účelom výstavby kanalizácie a vodovodu pre nový futbalo-

niť na stránke univerzity tzv. ECTS informačný katalóg, ktorého štruktúru určuje Európska komisia. Na webovom sídle univerzity musí byť zabezpečená jeho dostupnosť v anglickom jazyku. Ocenenie je dkladom, že Trnavská univerzita v Trnave spĺňa náročné kritériá Európskej únie v oblasti vysokoškolského vzdelávania a prispieva k rozšíreniu mobility, a tým aj k internacionalizácii a europeizácii univerzity. Proces vytvorenia ECTS katalógu a získania ECTS label na základe podmienok Európskej komisie bol náročný časovo, administratívne, technicky, a predovšetkým personálne. Bolo potrebné, aby sa do procesu prípravy zapojili všetky súčasti univerzity. Za ochotu byť súčasťou požadovaných zmien s cieľom získať ECTS label patrí poďakovanie všetkým, ktorí sa tohto nesmierne náročného procesu zúčastnili.

■ Najväčším problémom mladých ľudí je ich uplatnenie v praxi. Mnohí hľadajú priestor na realizáciu v zahraničí. Aký význam má v tejto súvislosti ocenenie pre samotných študentov alebo uchádzačov o vysokoškolské či doktorandské štúdium?

ECTS label je prestížnym potvrdením, že všetky študijné programy poskytované na Trnavskej univerzite, všetky skúšky a kredity, ktoré študenti získavajú, sú v súlade s európskym kreditovým systémom a sú tak uznávané aj v zahraničí. Domácim študentom ECTS label poskytuje garanciu, že keď časť štúdia alebo záver štúdia absolvujú na zahraničnej univerzite, prijímajúca univerzita im uzná

každú skúšku, ktorú absolvovali na Trnavskej univerzite. Zahraničným študentom, ktorí sa rozhodnú absolvovať časť štúdia na Trnavskej univerzite, poskytuje ECTS label garanciu, že po návrate im bude materská univerzita akceptovať štúdium na Trnavskej univerzite.

Význam ECTS label pre Trnavskú univerzitu a jej súčasť spočíva v dopade na kvalitu vnútorného prostredia univerzity, v komplexnom spracovaní informácií v požadovanej jednotnej štruktúre v anglickom jazyku, v ucelenej ponuke štúdia pre zahraničných študentov na Trnavskej univerzite a jej fakultách, v detailnom spracovaní informačných listov v požadovanej štruktúre v anglickom jazyku a v príprave na komplexnú akreditáciu 2014.

■ Súčasne s ECTS Label Trnavská univerzita v Trnave získala aj certifikát Diploma Supplement Label platný na obdobie 2013 – 2016. Čo to znamená pre študentov?

Trnavská univerzita vydáva úspešným absolventom podľa zákona popri vysokoškolskom diplome automaticky aj dvoj-jazyčný dodatok. Je to medzinárodne uznávaný dokument poskytujúci štandardizovaný opis úrovne, kontextu, obsahu a statusu štúdia, ktoré absolvent úspešne skončil. Dodatok k diplomu zabezpečuje transparentnosť, umožňuje akademické a profesionálne uznanie kvalifikácie, dopĺňa informácie uvedené vo vysokoškolskom diplome a umožňuje zamestnávateľom alebo iným univerzitám v rámci Európskeho spoločenstva posúdiť predchádzajúce štúdium. ■

v skratke.....

vý štadión City Arena. Obchádzková trasa povedie z ulice Dolné bašty v smere od budovy Okresného súdu cez parkovisko na Športovú ulicu, ktorá je jednosmerná na Kollárovú. Zo Športovej ulice budú dva smery obchádzky. Jeden smer pôjde naspäť na Dolné bašty (tentoto úsek bude obojsmerný) a druhý bude pokračovať na Kollárovú ulicu (ako pôvodná jednosmerka).

■ Krása okamihu v západnom krídle radnice

Krása okamihu je názov putovnej výstavy fotografií pacientov po transplantácii orgánov, ktorej vernisáž sa uskutoční v pondelok 31. marca o 16. hodine v západnom krídle radnice.

Cieľom výstavy je zdôraznenie významu transplantácií, ktoré zachraňujú a skvalitňujú životy, podpora transplantáčného programu a darcovstva orgánov v Slovenskej republike, prezentácia zlepšenia kvality života po transplantácii a šírenie povedomia o závažnosti vzácnych chorôb medzi širokou verejnosťou. Návštevníci výstavy sa môžu prostredníctvom fotografií presvedčiť, že ľudia po transplantácii sa vracajú do plnohodnotného života – pracujú, cestujú, športujú a užívajú si všetko pekné, čo život prináša. To všetko vďaka darovanému orgánu od darcu.

Iniciátorom tohto projektu na podporu transplantáčného programu a darcovstva orgánov v SR je občianske združenie Dar života v spolupráci s partnerskými občianskymi

Jana Gmitterová

Na radnici bola konferencia o mestskej cyklistike

Začiatkom februára pripravili organizátori obľúbeného cyklistického podujatia Bercajgel v spolupráci s Mestom Trnavou pre všetkých cykloňadšencov neformálnu Cyklokonferenciu v kine Hviezda o problematike mestskej cyklistiky a používaní bicyklov vo verejnej doprave.

Cieľom konferencie bola snaha o prehlbenie spolupráce medzi Mestom Trnavou, aktivistami a občanmi. Skúsenosti, rady a inšpiráciu poskytli hostia nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech. V kine Hviezda sa predstavili napríklad Marcela Pecárová z občianskeho združenia Muliča, ktorá hovorila o podpore nemotorovej dopravy v Žiline, národný cyklokoordinátor Peter Klučka porozprával o Národnej cyklostratégii, občianske združenie Brno na kole predstavilo projekt s názvom Kola pro Afriku a úspešný študentský projekt KOLOKOLO predstavil Trnavčan Patrik Hudák. Miroslav Kadlíček z odboru územného rozvoja a koncepcií mestského úradu vo svojom príspevku s názvom Trnavská cyklo doprava hovoril o tom, čo mestská samospráva pre cyklo dopravu v minulosti urobila, aké sú jej plány do budúcnosti a o vízií spolupráce s verejnosťou.

„Mesto Trnava cyklotrasy rieši pri každej novej príležitosti, nielen pri rekonštrukciách ciest (Hviezdoslavova), úpravách križovatiek (Bratislavská – Nerudova, Trstínska – Ružindolská), humanizáciách sídlisk (Linčianska), ale riešenie cyklociest dáva aj do podmienok pri veľkých súkromných stavbách ako vynútené investície (napríklad pri City Aréne, Arborii, Biznis Centre a podobne),“ priblížil na

konferencii Miroslav. „Z tohto dôvodu vznikajú aj časti, ktoré akoby nikam nevedli. Keď mesto chce stavať cyklotrasu z jedného bodu do druhého, spravidla narazí aj na súkromné pozemky, ktoré treba majetkovo usporiadať. Takéto usporiadania trvajú niekedy desiatky rokov, preto by sa stavba spomalila a dnes by mesto Trnava nemalo 12,5 kilometra cyklotrás,“ pokračoval vo svojej prezentácii. Keď je všetko s pozemkami a so sieťami v poriadku, Mesto sa snaží cyklotrasy prepájať. „V minulom roku bolo zrealizované prepojenie Cukrovej ulice, Ulice T. Vansovej a Hospodárskej, ďalej prepojenie Parku J. Kráľa, Bernolákovho sadu a Námestia SNP,“ dodal.

Mesto sa snaží investovať nemalé finančné prostriedky do podpory cyklistov v meste a nebráni sa ani pravidelnej komunikácii s cykloňadšencami. „O spoluprácu a pomoc sme už cykloňadšencov požiadali a radi by sme s nimi spolupracovali aj v blízkej budúcnosti. Rysuje sa mnoho možností kooperácie, napríklad, pri projekte nových cyklostojanov v centrálnej mestskej zóne, riešení kolíznych bodov, zlepšovaní existujúcej siete alebo pri smerovaní budúcich cyklotrás,“ približuje možnosti spolupráce Miroslav Kadlíček. V minulom roku zorganizovalo Mesto Cyklojazdu

v skratke

združeniami Transplantomaná pečeň, Šanca pre pečeň, Združením pacientov s pľúcnou hypertenziou, Spoločnosťou dialyzovaných a transplantovaných, ktoré sú patientskymi organizáciami združujúcimi najmä ľudí po orgánovej transplantácii, prípadne ľudí so závažným ochorením, ich rodinných príslušníkov a sympatizantov . ■

Mesto Trnava ďakuje všetkým, ktorí prispeli k úspešnému priebehu 19. reprezentačného plesu Mesta Trnavy a zároveň podporili jeho charitatívnu myšlienku.

.A.S.A. Trnava, spol. s.r.o.
CS, s.r.o.
Coop Jednota Trnava, spotrebné družstvo
ČSOB, a.s.
Olympic Casino Slovakia, s.r.o.
Pernod Ricard Slovakia
PCA Slovakia, s.r.o.
Peugeot Slovakia, s.r.o.
Relax – team, s.r.o.
Respect Slovakia, s.r.o.
Rigstav, spol. s r.o.
Róbert Gašparík – Mäsovýroba, s.r.o.
SAD Trnava, a. s.
Samsung Display Slovakia, s.r.o.
Siemens, s.r.o.
SWAN, a.s.
Trnavská teplárenská, a. s.
Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s.
TT-IT, s.r.o.
TT-Komfort, s. r. o.
Univerzita sv. Cyrila a Metoda VÚJE, a.s.
Wofis

pre všetkých, na stanici boli postavené prístrešky na bicykle (7 232 eur) a v budúcnosti investuje 10 000 eur do cyklostojanov v centrálnej mestskej zóne. Mesto získalo tiež ocenenie Pedál 2013 za aktívny rozvoj cyklistickej infraštruktúry.

ry. „V tomto roku bude mestská samospráva riešiť napríklad dokončenie cyklotrasy na Ulici Terézie Vansovej cez železničné priecestie na Kamennú cestu a predĺženie cyklotrasy na sídlisku Linčianska,“ priblížil plány Mesta Miroslav. ■

(eu)

Trnava a Břeclav obnovia vzácne kultúrne pamiatky

Už čoskoro by sa mala začať rekonštrukcia veže a časti hradieb medzi Jerichovou a Hornopotočnou ulicou v Trnave

Rekonštrukcia a sprístupnenie tejto časti mestského opevnenia pre Trnavčanov aj návštevníkov mesta sa uskutoční v rámci projektu Spoznajme naše mestá – Trnava a Břeclav. Ako vyplýva z názvu projektu, jeho partnermi sú mestské samosprávy oboch miest. Ich hlavným cieľom je podporiť cezhraničnú integráciu a posilniť dlhodobú spoluprácu nadväzujúcu na spoločné tradície susediacich regiónov. V Břeclavi sa v rámci projektu chystajú zrekonštruovať a sprístupniť zámokú vyhladkovú vežu v Lednicko-valtickom areáli. Zameranie projektu na rekonštrukciu častí spomínaných kultúrnych pamiatok je zdôvodnené aj ich výnimočnou hodnotou presahujúcou rámec oboch regiónov. Lednicko-valtický areál, v ktorom je vyhladková veža situovaná, je od roku 1996 súčasťou svetového a kultúrneho dedičstva UNESCO, stredoveké opevnenie Trnavy patrí k najvýznamnejším pamiatkam svojho druhu v strednej Európe. V oboch mestách sa vďaka rekonštrukcii týchto nevšedných kultúrnych pamiatok rozšíri aj ponuka turistických zaujímavostí. Prínosom projektu bude tiež zážitková forma turizmu – turisti budú spo-

znávať dominanty partnerských miest v spojení s kultúrnym sprievodným programom v obnovených a sprístupnených častiach atraktívnych historických objektov. Trnavčania zároveň získajú ďalšiu možnosť relaxácie v príjemnom prostredí. Súčasťou projektu bude na oboch stranách aj vydanie propagačných materiálov o turistických atrakciách s informáciami o histórii a spolupráci miest a uvedením ďalších zaujímavých turistických cieľov v okolí. Aktivity projektu majú byť ukončené v októbri 2014. V súčasnosti obaja partneri projektu samostatne realizujú proces verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác. Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na obnovu veže a časti opevnenia uzatvorilo s Mestom Trnavou Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Projekt je realizovaný prostredníctvom Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013. Je spolufinancovaný Európskou úniou vo výške 85% z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vo výške 10% zo štátneho rozpočtu SR. ■

Ľudia a udalosti

■ **1. 3. 1934** – V Košiciach sa narodil profesor Gymnázia Jána Hollého v Trnave, športový organizátor, basketbalový rozhodca a predseda basketbalového oddielu TJ Slávia Trnava MILAN KRAHULEC, držiteľ ocenenia Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava (80. narodeniny).

■ **1. 3. 1954** – V Bratislave sa narodil herec a režisér JURAJ NVOTA, ktorý v rokoch 1977 – 91 pôsobil v Divadle pre deti a mládež v Trnave (60. narodeniny).

■ **3. 3. 1679** – Vo Viedni umrel trnavský rodák JÁN NÁDAŠI, profesor Trnavskej univerzity, historik, teológ a autor odborných prác (335. výročie).

■ **5. 3. 1419** – Kráľ ŽIGMUND obnovil mestské privilégia Trnavy z roku 1238 (595. výročie).

■ **5. 3. 1684** – V Trnave umrel profesor teológie na Trnavskej univerzite, dekan jej filozofickej fakulty a v rokoch 1681–84 rektor univerzity JÁN BÁNKY (330. výročie).

■ **5. 3. 1984** – V trnavskej štvrti Na prednádraží dali do prevádzky nový školský areál Osobitnej školy (30. výročie).

■ **8. 3. 1714** – V rakúskom Linzi sa narodil typograf a riaditeľ univerzitnej tlačiarne v Trnave GODEFRIDUS KEFFER (300. výročie).

■ **8. 3. 1999** – V Trnave umrel vysokoškolský pedagóg, spevák, hudobník, zbornajster SĽUK-u a kňaz STANISLAV MIHALIČKA, ktorému bola roku 2006 udelená Cena mesta Trnava in memoriam (15. výročie).

Ing. Ivan Mička

Zdokonaľovať a rozširovať myšlienku hasičskú...

Pred deväťdesiatimi rokmi vznikla Okresná hasičská jednota č. 28 v Trnave

Politická situácia na Slovensku bola v čase prvej Československej republiky stabilizovaná. Vznikali podmienky na vytváranie spolkov, aktivita občanov smerovala dobrovoľne k znovu oživeniu jestvujúcich hasičských organizácií, k pomoci občanom pred požiarmi, k ochrane majetku.

Vojtech Voldán, čestný veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru v Trnave, charakterizoval situáciu ako „smiešnu, keď sa organizujú zobráci, staré panny, ale tí, ktorí sú najnutnejší, (hasiči) nie. Je pravda, že pred prevratom boli hasičské organizácie, ale tie nezodpovedali novému progresu. Až oduševnení muži ako Vojtech Nemák, zemský veliteľ a Miloslav Schmidt, jeho námestník, chcjúc zachrániť hasičstvo založili strešnú orga-

nizáciu na Slovensku – Zemskú hasičskú jednotu v 22. roku.“ Následne vznikali okresné hasičské jednoty. V Trnave vznikla 1. marca 1924 ako 28. organizácia na Slovensku. Vo vtedajšom okrese (Bratislavská župa) bolo 22 hasičských zborov. Na ustanovujúcom zhromaždení v Trnave za prítomnosti Miloslava Schmidta – námestníka veliteľa Zemskej hasičskej jednoty bola založená Okresná hasičská jednota (OHJ) č. 28. Prítomní boli funkcionári Okresného úradu v Trnave, zástupcovia obcí okresu Trnava. Za okresného veliteľa bol zvolený Dr. František Drbohlav. Zvolení boli aj funkcionári OHJ: Prvý námestný veliteľ Vojtech Voldán (správca a učiteľ), veliteľ DHZ z Trnavy, druhý námestný veliteľ Ján Longauer, DHZ Smo-

Funkcionári OHJ č. 28, druhý zľava František Hrbek

Foto: súkromný archív rodiny Hrbekovcov

Ľudia a udalosti

■ **9. 3. 1824** – V Trnave umrel cirkevný hodnostár a gróf MIKULÁŠ ČÁKI, rektor trnavského seminára, člen Slovenského učeného tovarišstva a podporovateľ vydávania slovenskej literatúry (190. výročie).

■ **9. 3. 1994** – V Ríme umrel predseda Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda, literárny historik, publicista, prekladateľ, pedagóg a cirkevný hodnostár JOZEF VAVROVIČ, rodák z Báhoňa, absolvent a neskorší profesor trnavského gymnázia (20. výročie).

■ **11. 3. 1939** – V Trnave sa narodil športovec – hádzanár ERNEST GUBRICKÝ, bývalý tréner hádzanárov trnavskej Lokomotívy i ústredný tréner Slovenského zväzu hádzanej, ktorého roku 2012 uviedli do Siene slávy slovenskej hádzanej (75. narodeniny).

■ **13. 3. 1929** – V Trnave sa narodil filmový režisér JOZEF REŽUCHA, ktorému roku 1996 udelili Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam (85. výročie).

■ **15. 3. 1929** – V Popudinských Močidlňanoch sa narodil spisovateľ, prekladateľ, redaktor Vatikánskeho rozhlasu a kňaz RAJMUND ONDRUŠ, ktorý študoval v Trnave a v Piešťanoch, neskôr pôsobil v Taliansku a v Kanade a po návrate z emigrácie v Trnave, kde je aj pochovaný (85. výročie).

■ **16. 3. 1709** – V Prílesí sa narodil pedagóg, historik, autor učebníc a veršovaných divadelných hier JÁN PRÍLESKÝ, profesor Trnavskej univerzity, dekan jej filozofickej i teologickej fakulty a v rokoch 1768 – 1770 aj rektor (305. výročie).

lenice, tajomník Vincent Blažek z DHZ Kerestúr (dnes Križovany nad Dudváhom). Za pokladníka bol zvolený Julo Jakubovaj, DHZ Trnava.

Súčasne bol zvolený okresný dozorca, ktorým sa stal Rudolf Grunner, DHZ Trnava. Ďalej boli zvolení 2 revízori a 10 členov výboru.

Vznik bol schválený zápisom Ministerstva s plnou mocou pre Slovensko v Bratislave č.17956 admin. zo dňa 1. 4. 1924.

Vychádzajúc z originálu zápisníc (ktoré sa zachovali) môžeme konštatovať, že zakladajúcimi členmi OHJ boli hasiči z Trnavy, Moderdorfu (Modranka, dnes časť Trnavy), už spomínaného Kerestúra, Dolnej Krupej, Ružindola, Majcichova, Horného Dubového – Dechtíc, Farkašína (dnes Vlčkovce). Jedným z prvých pokynov bolo opätovné založenie zborov. Do konca roku 1924 boli obnovené či založené Kátlovce 20. 4. 1924, Bohdanovce nad Trnavou 22. 5. 1924, Šelpice 25. 5. 1924, Boleráz 1924, Naháč 20. 7. 1924 (už neexistuje), Špačince 6. 11. 1924, Jaslovce 2. 12. 1924, Bohunice 22. 12. 1924. Obe organizácie tvoria dnes DHZ Jaslovské Bohunice. Spoločná obec vznikla v roku 1960.

Účelom Okresnej hasičskej jednoty bolo: „Zdokonaľovať a rozširovať myšlienku hasičskú, odborné vzdelávanie členstva, zabezpečiť vzájomnú pomoc pri požiaroch a živelných pohromách. Dozerať na správne vykonávanie zákonov a nariadení, pokiaľ sa týkajú hasičov, bezpečnostného zaradenia a zdravotníckej služby. Výcvik hasičských zborov, vybavovať ich žiadosti.“

Úlohy hasičskej jednoty sa uskutočňovali prostredníctvom schôdzok, zjazdov, cvičení,

prednášok, rozširovaním odborných časopisov, vykonávaním stáleho dozoru nad hasičskými zariadeniami, zastupovaním hasičského okresu na hasičských slávnostiach, zjazdoch, dozorom nad zaisťovanou obcou, členskými príspevkami a darmi. Okres Trnava bol rozdelený do siedmich obvodov (Trnava, Cífer, Moderdorf, Boleráz, Kerestúr, Dolné Dubové, Smolenice). V každom obvode bol ustanovený dozorca, ktorého úlohou bolo zabezpečovať výkon činnosti a postup podľa stanov hnutia.

Stanovy vznikali podľa ústredných stanov Zemskej hasičskej jednoty. V roku 1926 boli pozmenené okresným veliteľom Vojtechom Voldánom, a zároveň sa reorganizovali aj zbory. Zasadnutia boli spravídla raz do roka, výbor zasadal niekoľkokrát do roka a veliteľstvo sa staralo o výcvik členov.

Založenie Okresnej hasičskej jednoty malo pozitívny vplyv na chod organizácií, zlepšila sa činnosť, najmä výcvik. Ten sa vykonával v lete, v zime sa preberala teória.

Za podstatného príspevku obce sa zabezpečoval nákup striekačiek, hadíc a mnohokrát z vlastných prostriedkov si príslušníci kupovali uniformy. Na získavanie financií slúžili organizované divadelné predstavenia, organizovanie zábav. Verejné zbierky boli na nákup hasičských zástav, kde však hasiči využívali služby miestnych bohatších občanov.

Funkciu okresného veliteľa postupne vykonávali:

Od 21. 6. 1925 Dr. František Drbohlav, 1926 Vojtech Voldán, 1927 – 1929 Jozef Sekulty, 9. 5. 1929 – 1932 Ján Beňovský, 1932 – 1933 Gejza Zelenaj, 23. 4. 1933 Dr. Juraj Jánoška, 1934

Ľudia a udalosti

■ **18. 3. 1934** – V Trnave umrel chirurg KAROL KRČMÉRY, riaditeľ a hlavný lekár Krajskej nemocnice v Trnave (80. výročie).

■ **21. 3. 1989** – V Trnave umrel cirkevný hodnostár, publicista a kňaz KAROL JARÁBEK, rodák z Dolnej Krupej (25. výročie).

■ **21. 3. 1984** – V Bratislave umrel literárny historik, bibliograf, publicista a pedagóg IMRICH KOTVAN, ktorý pôsobil v Trnave ako gymnaziálny profesor (30. výročie).

■ **24. 3. 1819** – V Rajci sa narodil spisovateľ, básnik, redaktor a učiteľ JURAJ SLOTA, spoluzakladateľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave a jeho prvý správca, ktorý na sklonku života pôsobil ako farár v Dolných Voderadoch (195. výročie).

■ **27. 3. 1619** – Ostrihomský arcibiskup PETER PÁZMÁN daroval dva domy v Trnave na ubytovanie študentov a jeden pre knižnicu (395. výročie).

■ **28. 3. 1769** – V Trnave umrel KAROL MARLOK, trnavský mešťan a mäsiar rakúskeho pôvodu, ktorý bol roku 1760 povýšený do šľachtického stavu (245. výročie).

■ **29. 3. 1834** – V Trnave umrel pedagóg ANTON von REHLINGEN, autor publikácie o materských školách a zakladateľ detskej opatrovne v Trnave, ktorá bola jednou z prvých na území Slovenska (180. výročie).

(pr)

František Hrbek, Štefan Novák – do roku 1945.

V roku 1925 vznikli ďalšie zbory Bíňovce (v obci majú však dokumentáciu o vzniku z roku 1883), Buková, Dolné Orešany, Klčovany (dnes časť obce Boleráz), Opoj (zanikol), Zavar, Zeleneč. (Zápis z rokovania 17. 5. 1925)

V roku 1926 bolo konštatované, že na valnom zhromaždení sú zastúpené zbory 54 delegátmi z 30 zborov a zastupujú 700 členov (zápisnica OHJ). V správe brata Hrbeka sa uvádza: Bolo prevedených 19 ohňopolicajných previerok, v okrese je 48 striekačiek, z toho jedna parná a dvojkolesná. Sudov na vodu 13, vozov na náradie 2, 1 sanitný vozík, ďalej výzbroj a výstroj v hodnote 1,2 mil. Kčs. Z hasičského fondu na okres pripadla čiastka 10 500 Kčs, a tieto sa rozdelili 17 zborom (nie je uvedené ktorým).

Rokovanie z 27. 3. 1927 uvádza odchod brata Vojtecha Voldána za zemského veliteľa do Bratislavy a schválenie návrhu na doživotného čestného veliteľa. V roku 1927 skladá čestný člen DHZ Trnava Mikuláš Schneider Trnavský pre hasičov hasičskú hymnu. Hymna sa nachádza v pozostalosti hudobného skladateľa v Západoslovenskom múzeu: Hasičská hymna (1927), mužský zbor, rozmnoženina, signatúra pod číslom M 1150/21017.

Funkcionári Okresnej hasičskej jednoty sa vo februári a marci zaoberali prípravou zaistenia Hasičského zjazdu a programu v máji 1928 v Trnave.

Do roku 1932 podľa záznamov vzniklo alebo bolo obnovených 23 organizácií. Nie všetky organizácie vstúpili do OHJ.

Podľa našich záznamov v obciach vznikali hasičské skladiš-

ta, zbrojnice napr. Bohdanovce 1924, Dlhá, Zeleneč 1932, Voderady 1936, Zavar 1938. Pravidelne sa na výročných rokovaníach hodnotila práca dozorcov, činnosť zborov. V zápisnici z roku 1935 sa uvádza: „DHZ Lošonec – Zbor nejaví žiadneho života, disciplína je úplne rozvíknaná. Členstvo sa nezúčastňuje ani schôdzí a cvičení. Dokumentácia existuje iba ojedinele.“

Neskôr, v rokoch existencie slovenského štátu, vstupuje do života hasičov politika. Zmenil sa názov, ponajprv na Krajiniskú hasičskú jednota, a od roku 1942 na Slovenský hasičský zväz. Došlo aj na zmenu stanov. V riadení organizácií počas druhej svetovej vojny nastali zmeny. Mnohí hasiči narukovali, tí, ktorí zostali, pracovali vo vojnových podmienkach.

Napriek tomu vydané a zachované obežníky OHJ určujú členom DHZ hodnotiť priebeh činnosti v jednotlivých rokoch, zaoberať sa členskými príspevkami, stavom Posmrtného fondu (obežník OHJ v Trnave č. 13/ 43).

Priebežne sa v organizáciách zabezpečoval stav pohonných hmôt pre jednotlivé typy motorových striekačiek, čo vychádzalo z Nariadenia Najvyššieho úradu pre zásobovanie Slovenska. Zároveň aj funkcionári OHJ určovali podmienky skladovania a proces nakladania z PHN (obežník č. 9/43)

V nedeľu 9. 7. 1944 sa v okrese Trnava uskutočnil Pohotovostný nástup hasičov, čo znamenalo: „...v každej obci previesť riadne školské a rýchle strojenie striekačiek, previesť cvičenie poplachové a v rámci neho prečítať a poučiť obyvateľstvo o nebezpečnosti požiarov pre národné hospodárstvo (nasucho nemíňať benzín).

Začiatkom roku 1945 bolo obežníkom č. 13/45 prikázané všetkým zborom vylúčiť z radov hasičov tých, ktorí sa zapojili do protištátnej činnosti (Vyhláška Ministerstva vnútra č. 217/28/11-1/44). Mali to byť hasiči, ktorí sa zapojili do Slovenského národného povstania. Z Trnavy odišla do SNP vojenská posádka a s ňou aj dobrovoľníci, ale nie je žiadna evidencia o tom, či boli medzi nimi aj dobrovoľní hasiči. Nejestvuje však ani zápis o vylúčených členov v roku 1945, ale domnievame sa, že uvedený príkaz nebol vykonaný, lebo Trnava bola oslobodená 1. apríla 1945.

Obežníkom č.11/45 Rozhodnutím Národného výboru okresu Trnavského č. 525/45 adresovaného hasičským organizáciám boli zrušené predchádzajúce výnosy vrátane nových stanov a deklarovaný návrat k stanovám z roku 1936.

Novým okresným veliteľom OHJ sa stal Pavol Baranovič. Námetní veliteľa boli Dionýz Roháč z Dechtíc, Ladislav Benkovský zo Slov. Novej Vsi a Jozef Blažo z Horných Orešian. Tajomníkmi sa stali Herman Kvassay z Trnavy a Imrich Oravec zo Suchej nad Parnou. Zmenilo sa rozdelenie DHZ do 13 obvodov, pričom 13 obvodom sa stali závodné zbory Cukrovar Trnava, Trajmanka Trnava, Coburgove závody Trnava.

Povojnové roky 1945 až 1948 znamenali odklon smerovania od pôvodných hodnôt a cieľov Zemskej hasičskej jednoty, čo vyvrcholilo februárom 1948 a rozkazom na očistenie hasičstva a vykonanie sľubu vernosti politike KSČ. To už nastupuje ďalšia kapitola dejín hasičstva. ■

Zdroje: Štátny archív Trnava, dokumenty OV DPO v Trnave

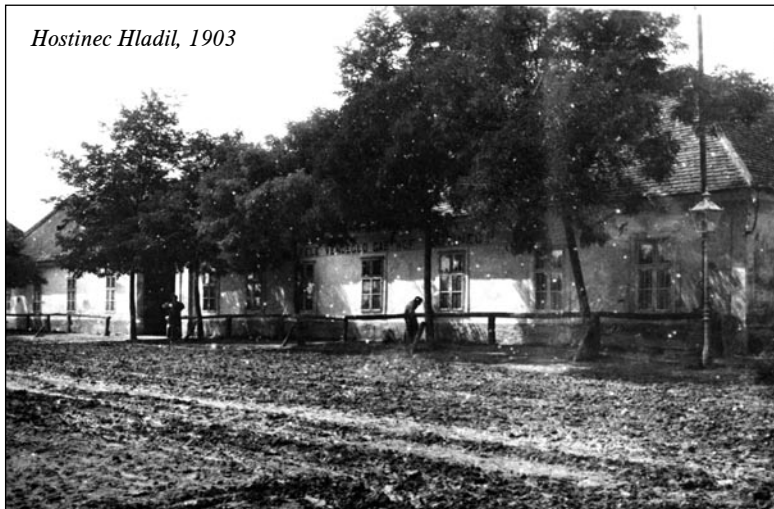
Simona Jurčová

Zájazdový hostinec Jozefa Hladila v Trnave

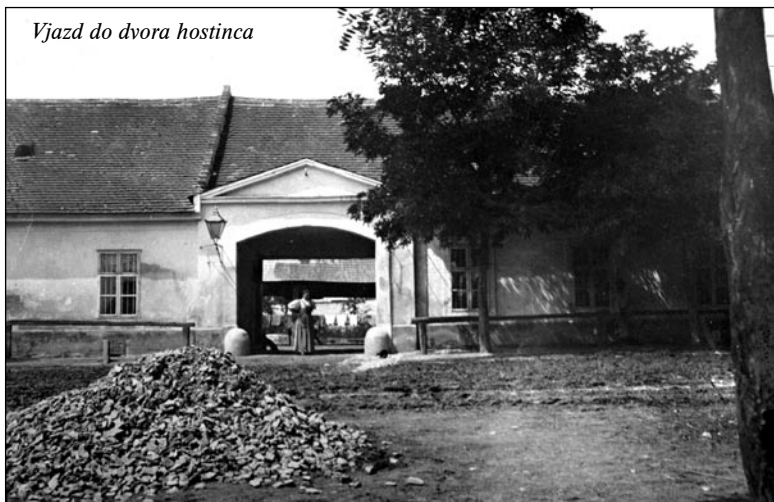
Trnavčania radi spomínajú na staré uličky a budovy, ktoré boli v minulosti zbúrané pre svoj nevyhovujúci stav či preto, aby uvoľnili miesto novej výstavbe. Veľa zmien sa udialo od šesťdesiatych do osemdesiatych rokov 20. storočia, čo si mnohí súčasníci ešte dosť dobre pamätajú. Existujú k tomu aj fotografie, ktoré zachytávajú postupné zmeny na jednom a tom istom mieste. Tento krátky článok je však informáciou o niečo staršou. Ide o dokumentáciu jedného konkrétneho miesta v Trnave z roku 1903.

Presuňme sa teda do obdobia okolo roku 1900 do priestoru, kde o storočie skôr stála Dolná brána s barbakanom pekne zakreslená na vedute z roku 1800 (bránu zbúrali v roku 1820, barbakan ešte skôr). Zbúraním tejto časti opevnenia vznikol nový širší priestor, odkiaľ neskôr viedla ulica smerujúca k nemocnici. Na mieste dnešného evanjelického kostola a evanjelického domu stál v roku 1900 Hotel Polnitzky, neskôr aj Alžbetin hotel (Erzsébet hotel). Koryto Trnávky bolo vtedy ešte odkryté a z mesta sa vychádzalo po barokovom moste s dvoma sochami z roku 1770 – sochou Immaculaty vpravo a sv. Jozefa – pestúna vľavo (dnes sú obe sochy uložené v Krajskom pamiatkovom úrade, v tzv. Káčeráku).¹ Na začiatku Dolného predmestia (Untere Vorstadt, neskôr Emmerovej ulice), hneď vedľa mosta cez Trnávku stál pomerne rozsiahly nízky rohový dom s vchodom na dnešnej ulici Andreja Žarnova a s dlhým

Hostinec Hladil, 1903

Vjazd do dvora hostinca

Hostovská izba

uličným krídlom na neskoršej Sokolskej ulici, ktorá smerovala popri toku Trnávky až na Hospodársku. Situácia zástavby i zelene je dobre zaznačená na pláne Trnavy architekta Ivo Beneša z roku 1922 – teda ešte pred výstavbou evanjelického kostola.

Táto rohová budova bola dlhé roky zájazdovým („zájazdovým“) hostincom na ceste, ktorou sa od Bratislavy vchádzalo do Trnavy.² Hostinec bol zároveň situovaný blízko železničnej stanice. Veľký hlavný vchod – prejazd umožňoval kočom vojsť so záprahom až do dvora. Budova je zobrazená aj na dobových pohľadniciach Trnavy. Ide o sériu pohľadníc (čiernobielych i kolorovaných), na ktorých je rovnaký pohľad, no rôzne detaily: ulica s mostom bez ľudí, na ďalšej je doretušovaná žena na bicykli v dlhej červenej sukni a iný variant je s doretušovaným kočom na moste. Dnes na tomto mieste stojí budova Okresného riaditeľstva policajného zboru (predtým Okresný dom, dokončený v r.1930).

V archíve fotografií a negatívov Západoslovenského múzea v Trnave sa nachádza 10 reprodukcí dobových fotografií práve z tohto zájazdového hostinca. Jeho majiteľ – hostinský Jozef Hladil (19. 7. 1841 – 22. 1. 1900) prišiel do Trnavy z Viedne niekedy v osemdesiatych rokoch 19. storočia so svojou manželkou Annou, rod. Valečkovou. Prišli za bratom Jánom Hladilom, ktorý býval s rodinou v Trnave na Halenárskej ulici (Simor Gasse). Hladilovci – hostinskí zasa vlastnili, podľa zoznamu majiteľov domov uvedenom v Trnavskom kalendári, 1890 dom na Dolnom predmestí (Untere Vorstadt 17a).

Hostinec

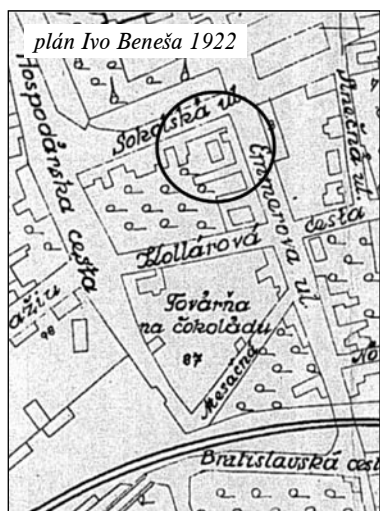
Hostinec s výčapom a pecou

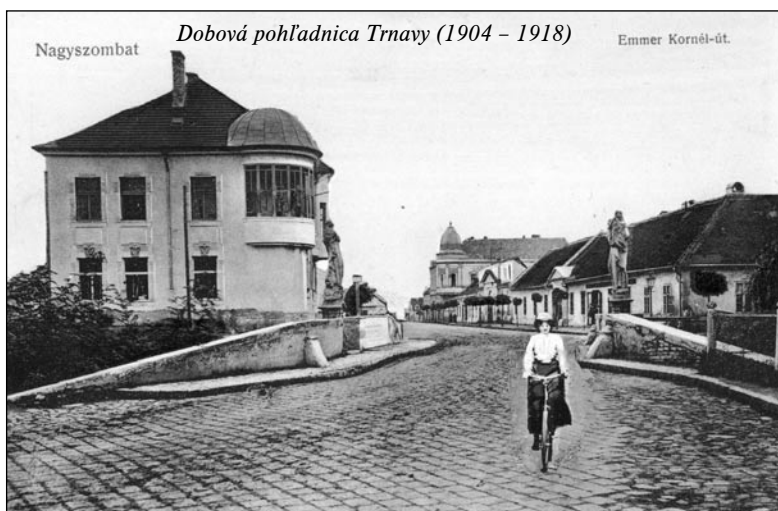
Kuchyňa

Mali dve deti – staršiu dcéru Annu (1881 – 1958), ktorá sa vydala za Augusta Vrchovského a syna Karola.³

Fotografie sú označené rokom 1903, kedy už majiteľ Jozef Hladil nežil a majetok bol zapísaný pod menom Jozef Hladil – dedičia (in: Nagyszombati Naptár Kalender 1903). Fotografie zachytávajú priečelie hostinca i vjazd z ulice so stromoradiím (neskôr Emmerovej), nárožie s lucernou a pohľad do ulice, ktorá tvorí spojnicu s dnešnou Hospodárskou. Dve fotky sú

z dvora, kde je postavený pomerne veľký prístrešok pre koče a kone (dnes by sme povedali: kryté parkovisko). Raritou sú však interiérové zábery. Prvá je pohľadom do izby pre hostí s ustlanou posteľou, niekoľkými stoličkami a stolíkom. Steny pokryté tapetou s ornamentmi zdobia obrazy a obrázky s náboženským motívom. Drevenú podlahu sčasti zakrývajú jednoduché koberce. Ďalšie fotografie zachytávajú interiér

dvoch miestností hostinca so stolmi a stoličkami, prípadne lavicami. Zaujímavý je latkový rohový výčap a keramická pec. Na poslednej je kuchyňa so sporákom a nádobami, pri ktorých dokonca stojí kuchárka. Hostinec fungoval asi ešte niekoľko rokov po smrti Jozefa Hladila a budovu zbúrali niekedy v dvadsiatych rokoch, pred stavbou Okresného domu. Sériu týchto dokumentov doplnia dobová pozvánka z úplne

iného zdroja. Je to súkromný dokument z rodinného archívu Márie Kuššovej a týka sa jej predka Antona Nemanského.⁴ Pre nás je pozvánka na lov z roku 1899 zaujímavá tým, že stretnutie poľovníkov sa konalo práve v Hladilovom hostinci.⁵ ■

Fotografie z roku 1903 sú z archívu ZsM
Pohľadnica pochádza zo zbierky Doda Benku

¹ Niekedy medzi rokmi 1910 – 20 vzniklo na prekrytom koryte Trnavky aj námestie s parčíkom – dnes námestie SNP

² Nagyszombati Naptár Kalender 1891 uvádza medzi hostincami aj Jozefa Hladila

³ Informácie poskytla Iveta Veselá, pravnučka Jozefa Hladila

⁴ Ide o príslušníka nižšej šľachty, ktorý pracoval v službách Pálfiovcov v Lindavskom lese

⁵ Pozvánka na lov / pre pána N. (nobilis – šľachtica) Nemánszkého / 19. 11.1899 / Lov na zajace / Poľovačka v Lincži (Zeleneč) / Stretnutie v Hladilovom hostinci / čas: 9. h dopoludnia / Košťál Gejza.

Martin Jurčo, foto: autor

Rodinné balenie ponúka aj karikatúry Ivana Košického

Trnavčana a jubilanta Mikuláša Jarábka (nar. 3. decembra 1943) poznajú najmä milovníci ochotníckych scén. Ešte v 60. rokoch stál na doskách dnešného trnavského divadla, vtedy ako člen súboru Vysokoškolák. Vzťah k divadlu mal aj neskôr, a to napriek tomu, že sa po štúdiu venoval najmä umeleckej publicistike ako redaktor časopisu Javisko či Film a divadlo, neskôr bol aj pedagógom. Jeho najnovšia kniha Rodinné balenie je výberom rôznych literárnych žánrov, no spája ich najmä humorný pohľad na svet.

Mikuláš Jarábek ako publicista v minulosti písal množstvo článkov do dennej tlače najmä o trnavskom a nitrianskom divadle. Tam sa jeho pero dostatočne zabúrilo na to, aby písal aj krátke literárne útvary s humoristickým a satirickým zameraním. Čakal na vhodnú príležitosť odovzdať tento potenciál aj verejnosti. A tá sa naskytila v Knižnici Juraja Fándlyho po vzniku Fóra humoristov. Rozsiahly cyklus hudobno-slovných stretnutí privítal na trnavskej pomyslenej scéne Rodinného balenia azda všetkých významných tvorcov i interpretov humoru. Aj na základe takejto inšpirácie vydal Mikuláš Jarábek knihy Epigramy a iné frivolnosti (2006), Pálenica humoru (2008) a Euroaforizmy (2009).

Najnovšia zbierka Mikuláša Jarábka si prepožičala názov Rodinné balenie zaiste aj pre akúsi rôznorodosť výberu, ktorý je aj literárnym výletom do pomyselných autorských zásuviek. Rodinné balenie je relatívne útlá kniha zložená z niekoľkých kapitol – krátkych poviedok, sčasti aj parodických, a tiež sentencií a aforizmov. Zaujímavý je malý formát a graficky jednoduchý obal s použitím kresleného vtípku dnes už zosnulého trnavského karikaturistu a lekára Ivana Košického. Nadčasovosť jeho karikatúr, ktorými je ilustrovaná

celá knižka, akoby prinášala ďalšiu – obrazovú dimenziu tohto titulu. V takejto relatívne ucelenej podobe sa vôbec prvýkrát dostala na verejnosť časť diela Ivana Košického. Zrejme aj kvôli atmosfére i podobnému zameraniu mu Jarábek venoval priestor aj v úvodnej poviedke Historický výstup na Záruby, kde sa Košický vo svojom parodickom štýle predstavuje ako leninológ. V staršej (isto dobovo nezverejniteľnej) poviedke s primeraným zveličením rieši otázku Leninovho výstupu na rôzne štíty a prenáša túto informáciu do prostredia Malých Karpát. Na túto literárnu nôtu nadväzuje Mikuláš Jarábek svojím textom Zaprášené historiky, aj keď s trošku menšou mierou štylizácie reality. Skôr sú to pomyselné zážitky spojené do humorných súvislostí.

V druhej časti nazvanej Lime-rikiáda sa autor zameril na tieto päťveršové (názvami lokalít inšpirované) spojenia, pričom zemepisný názov slovenského mesta či dediny je použitý ako základ pointy. Nezostáva však len pri nich. V ďalšej časti kombinuje kratšie a dlhšie literárne útvary, ktoré zoradil podľa tematiky a inšpirácie na: Reflex(y)ikon (patria myšlienkovu aj formálne medzi najoriginálnejšie), Aforizmy za euro (sčasti inšpirované súčasnými ekonomickými téma-

mi), Aforistické nežnosťky (venované láske a sexu), a príťažlivo spracované Epigramy o sláve a tráve. V dlhších útvaroch sa vracia k svojej rozprávačskej forme reálnych príbehov z minulosti (Nezvyčajná príhoda, Veľké ryby), ale aj k parodickým textom. Aj v nich sú využité reálie v akomsi druhom významovom pláne. Zemepisné označenia tvoriace základ poviedok vychádzajú z regionálne motivovaných súvislostí (Zapadákov, Čubírkovce – podľa prípadu zo 60. rokov vrahyne Ireny Čubírkovej, ktorá bývala na neďalekej samote pri Boleráze). Vyššie literárne ambície majú poviedky Preteky o Pulitzerovu cenu a Rodinný prieskum, ktoré sú akosi kombináciou Jarábkovho rozprávačstva a zdanlivo nesúvisiacich situácií z nášho každodenného života. A to je vo všetkých prozaických dielach v Rodinnom balení autorova devíza – uchopiť súčasný kontext a cez primerané zveličenie ho pretaviť do nadčasovej podoby. Uplatnenie regionálneho kontextu v podobe, ktorá je blízka aj čitateľovi neukotvenom v regióne, dáva dielu ďalší rozmer navyše. Aj najnovšia knižka Mikuláša Jarábka potvrdzuje to, že Trnavčania majú vzťah k humoru, a nielen preto, že ich nárečie má niektoré smiešne znejúce slovíčka. ■

Martin Jurčo, foto: Blažej Vittek, Milan Marônek

Fotografia je preňho istý stupeň mágie

Okrem toho, že je autor tisícok fotografií, často sa s ním stretávame na výstavách alebo rôznych podujatiach spojených s fotografiou. Od roku 2009 je aj predsedom občianskeho združenia Fotoklub Iris v Trnave. Poznajú ho aj študenti Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity so sídlom v Trnave, kde pôsobí ako pedagóg a vedec. Profesor Milan Marônek (nar. 15. marca 1961 v Myjave) v roku 1985 absolvoval Strojársku technológiu na Strojníckej fakulte Vysokej školy technickej v Bratislave. Od roku 2007 pôsobí ako zástupca riaditeľa Ústavu výrobných technológií MTF STU v Trnave a vedúci Katedry zvarovania a zlievarenstva.

Milan Marônek sa viac ako 30 rokov venuje fotografii. V posledných rokoch, nepochybne inšpirovaný svojou profesiou, sa intenzívne venuje výtvarnej technickej fotografii a tvorbe audiovizuálnych prezentácií. Z jeho ďalších fotografických aktivít spomeňme spoluprácu s mnohými redakciami najmä fotografických a vedeckých časopisov. Svoje práce vystavoval na troch autorských výstavách na Slovensku (v rokoch 2007, 2008, 2010) a v roku 2011 dvakrát v Nemecku. Kolektívne vystavuje v rámci výstav fotoklubu Iris a súťažných prehliadok Trnavský objektív, AMFO, Genius loci Trnavy a ďalších, kde získal mnohé ocenenia. Logicky sa preto náš rozhovor venoval najmä fotografovaniu.

■ Aké bolo vaše rodinné zázemie, zachytávali sa všetky rodinné akcie na fotoaparát?

Bola aj u vás bežnou udalosťou domáca nočná výroba fotografií? V tom čase bolo veľa takto zanietených mladých ľudí.

- Môj otec bol vášnivý fotoamatér, všetky informácie som mal od neho. K ničomu ma nenútil, no ako každé dieťa som ho skúšal napodobňovať. Mali sme

doma niekoľko kníh o fotografii. Vtedy vychádzali výborné časopisy ako napríklad Československá fotografie. A na dôležitú inšpiráciu si presne pamätám. V kníhkupectve som uvidel knihu Jana Šmoka s názvom Začnete fotografovať. Začal som listovať a hneď ma zaujala. A tým sa všetko začalo. Dovtedy som sa fotografovaniu venoval ako zábave. Zachytával som všetko okolo seba, dianie v škole alebo prírodu. Až po prečítaní tejto knižky som si uvedomil, čo všetko som robil zle, a že sa to dá robiť aj inak.

■ V porovnaní s väčšinou dnešných začínajúcich fotografov ste si vyskúšali mokrý proces výroby fotografie, ktorá vtedy bola len analógová.

- Začal som tak ako väčšina z nás v tej dobe. Nafotografoval som film a vyvolal ho. Potom sa v kúpeľni vymedzil čas, keď sa do nej nemohlo vstupovať, žiarovka sa vymenila za červenú, a premenila sa na fotokomoru (smiech). Tam som pomáhal otcovi vyvolávať fotografie, potom ich prekladať do ustáľovača. Kompletne som ovládal čiernobiely proces. To ma učilo istej precíznosti. Značil som si

všetky vyvolávacie časy, teploty a potrebné údaje na to, aby som dosiahol určitú konzistentnosť procesu. Bolo nevyhnutné nič nenechať na náhodu. Keď niečo nevyšlo, mohol som si to späťne overiť. Neskôr som začal pomýšľať o farebnej fotografii. No v domácich podmienkach to bolo nezvládnuteľné. Keď som chcel teda prejsť na farbu, musel som prejsť na diapozitív. Vytváral som cykly dvanástich farebných diapozitívov, ktoré boli na určitú spoločnú tému. Tieto kolekcie som posielal na súťaže, napríklad na Trnavský objektív.

■ Kedy ste prelomili hranicu, že ste sa posunuli od bežného fotografovania k cielenej práci, ktorá mala istý systém?

- Bolo to asi v roku 1988. To už som bol po skončení vysokej školy a mal som svoj vlastný fotoaparát. Mohol som sa fotografii venovať naplno. Z tej doby mám v archíve asi dvetisíc diapozitívov. Vtedy sa používali československé alebo východonemecké materiály. Dnes vidím ako tento materiál postupne starne, vytrácajú sa farby a posúvajú sa smerom do modra. Zaujímavé je, že

materiály, ktoré používal môj otec ešte v období, keď som bol dieťa, sú dnes oveľa zachovalejšie a kvalitnejšie ako tieto moje z neskoršieho obdobia. Fotografoval som veľa aj na čiernobiely materiál. Pamätám si, že ako študent som si kúpval fotografické papiere, ktoré boli po expirácii. Mali výrazne nižšiu cenu, no boli ešte použiteľné. Dlho som fotografoval na analóg, teda klasickú fotografiu a digitálnej som sa dlho bránil. Analógové fotografie som skenoval a potom sa dávali tlačiť. Bolo to časovo náročné, takže ten môj prechod k digitálnej fotografii bol nezvratný. No klasická fotografia ma, napríklad, naučila tomu, že aj dnes, keď s digitálnym fotoaparátom idem na podujatie a nič ma nezaujme, neurobím ani jednu fotografiu.

■ Aké bolo fotografické zázemie v Trnave v čase, keď ste začínali?

- Až do roku 1990 som žil v Bratislave a som tam aj býval. Potom som prišiel pracovať do Trnavy a presťahoval som sa sem až o dva roky neskôr. Hľadal som podobne zmýšľajúcich ľudí, ktorí fotografovali, a tak som prišiel na fotoklub IRIS a včlenil som sa do jeho života. Trnava mi poskytla fotografické aj životné zázemie. Keďže pochádzam z Myjavy, chýbali mi kopce. Dalo sa však odtiaľto vyjsť do Smoleníc alebo do Malých Karpát. Na Myjavu sa ale vždy rád vraciam, niektoré cestičky tam mám detailne prechodené.* Pracujete ako vedec a pedagóg na Materiálovo-technologickej fakulte STU v Trnave. Ako kombinujete prácu v technickej oblasti, ktorá prináša presné kategorizácie, s fotografovaním, kde treba aj istú mieru obrazného myslenia?

- Fotografia pre mňa predstavuje istý stupeň mágie. Sú tam veci, ktoré sa nedajú presne vykalkulovať, aj keď aj tam sú isté pravidlá. Fascinovalo ma na nej, že má emotívny náboj. Z tohto hľadiska mi to dávalo energiu. V pracovnej oblasti sa mi stávalo, že mnohé veci kolegovia vnímali ako strohé a bežné, no ja som v nich videl niečo zaujímavé. Jednoducho, hneď mi napadlo ako by sa dali fotograficky stvárniť a ukázať z iného pohľadu. S tým sme sa neraz stretávali, keď sme chystali grafy, tabuľky alebo obrázky do učebníc alebo publikácií.

■ Ste teda technokrat s romantickým pohľadom?

- Povedal by som, že vo svojej práci sa riadim rozumom a pri fotografii sa riadim svojím srdcom (smiech).

■ Aké žánre sú pre vás zaujímavé aj v kontexte nášho mesta?

- Začínal som krajinou, potom ma začala lákať mikrofotografia, teda ľudským okom neviditeľná realita. Tej sa venujem dodnes, občas robím zátišie, nemal som problém fotografovať aj reportáž. Nešpecializujem sa však na nejaký žáner, snažím sa byť čo najuniverzálnejší. A pokiaľ

ide o naše mesto – Trnava je fotogenická minimálne v oblasti historickej architektúry. Dones si pamätám ako som bol užasnúť, keď som vyšiel do ulíc a padla hmla. Tie starobylé uličky, štýlové lampy, kostoly strácajúce sa v opare. Človek akoby sa ocitol v inom čase a na inom mieste. Pokiaľ ide o krajinu, nie je to až také zaujímavé, človek musí vyjsť trochu ďalej, možno do Kamenného mlyna. Ten bol však už toľkokrát fotografovaný, že tam už ani nie je čo nové objaviť. Láka ma industriálna architektúra. Je blízka aj mojej profesii. Dokonca aj nedávno na Trnavskom objektíve som uviedol niekoľko fotografií s touto tematikou. A čo ma neláka? Obdivujem vojnových fotografov, ktorí neváhajú vycestovať do rôznych oblastí a prinášať odtiaľ spravodajstvo. Túto oblasť fotografie by som asi nevedel robiť. Treba tam mať asi viac odvahy alebo menej pudu sebazáchovy. Keď vidíte úspešné fotky zo súťaže World Press Photo, všetky sú na tému násilie a utrpenie.

■ Od 90. rokov ste členom fotoklubu IRIS a v roku 2009 ste sa stali aj predsedom vzniknutosieho občianskeho

zdruzenia, do ktorého sa vtedy voľný klub transformoval.

- Trnava má veľkú tradíciu vo fotografii. Ved' korene nášho fotoklubu siahajú ešte do 60. rokov. Pred piatimi rokmi sme sa pretransformovali na občianske združenie, pretože sme chceli organizovať podujatia a byť otvorení napríklad aj pre sponzorov. Jednoducho, chceli sme byť aj finančne nezávislí. Naše členstvo je podmienené čakacou dobou. Adept je v roli čakateľa – preukazuje svoj záujem o fotografiu a svoje napredovanie, zúčastňuje sa spoločných akcií a súťaží. Veľké rozpätie je širšie – od študentov po dôchodcov, podobne i žánrové rozpätie. Od inscenovanej fotografie cez krajinárov, reportáž, portrét, či zložitejšie výtvarné kompozície. Niekedy sa fotografia ani nedá charakterizovať, pretože teraz je v móde návrat k starým technikám, napríklad, tlač na plátno, fotografia na rôzne materiály. Je to akýsi návrat ku koreňom. Je tu však aj vidieť snahu odlíšiť sa od ostatných. Digitalizácia priniesla taký rozmach, že fotografuje veľké množstvo ľudí. Preto sa hľadajú alternatívne postupy – iné objektívy,

ktoré menia charakter pohľadu, alebo iný materiál. Pre nás je dôležitý konečný výsledok. Na jeho základe posudzujeme vyspelosť autora. Zastávam názor, že nie je dôležité akou technikou je výsledný obraz zhotovený, dôležitý je konečný výsledok. Mám výhrady k tomu, ak sa niekto snaží zlú fotografiu urobiť dobrou nejakou počítačovou úpravou. Niekedy môže byť pekná aj technicky nedokonalá fotografia. Autor by mal mať jasnú predstavu, čo chce povedať divákovi, aké posolstvo chce naňho preniesť, a tomu podriaďiť prostriedky.

■ Máte desiatky ocenení z rôznych súťaží. Nielen zo slovenských. Ak by sme mali spomenúť aspoň niektoré, čo vám dali okrem dobrého pocitu z výhry?

- Súťaže sú pre mňa akýmsi lakmusovým papierikom, či to, čo robím, má zmysel. Zároveň sa môžem konfrontovať s inými autormi, čo je dôležité pre ďalšie napredovanie. Názor poroty je dobrý, ale niekedy je to ako s filmovou kritikou. Neraz film s priemerným hodnotením má u divákov veľký úspech. Natíska sa teda otázka: Pre koho je vý-

sledné umelecké dielo určené? Pre porotu alebo pre divákov? Všetky súťaže sú subjektívne hodnotené, nedá sa nalinkovať, čo je najlepšie, hodnotí sa niečo neopísateľné. Podľa mňa nie je dobrý ten autor, ktorý dokáže vycítiť vkus poroty a svoju tvorbu tomu podriaďuje. Vtedy autor stráca svoje ja, teda to, čo ho odlišuje od ostatných fotografov. Dobrí autori majú svoj rukopis. Na súťaži je dobrá možnosť priameho porovnania. Navyše, na súťaži vás môžu iné diela aj inšpirovať.

■ Ak by sme sa opýtali, aká je súčasnosť fotoklubu Iris, odpoveďou by mohla byť napríklad pozvánka na výstavu Krásky Slovenska vo fotografii, ktorá je od 21. februára až do 19. apríla v Robotníckom dome Vlastivedného múzea v Hlohovci. Tam sa okrem fotografov z Galanty predstavujú práve členovia fotoklubu Iris.

- Neostáva len pri stretávaní. Okrem vlastných klubových schôdzí usporadúvame interné súťaže. Vyhlásime si svoju tému, povieme si svoje pravidlá. Raz za mesiac prinesieme fotografie, očísľujú sa a anonymne ich hodnotíme. Iný typ motivačnej súťaže pripravujeme v mestskom amfiteátri. Tento rok v jarných mesiacoch bude v mestskom amfiteátri už 5. ročník súťažnej výstavy fotografií v plenéri, kde chceme pritiahnúť čo najširšiu verejnosť. Natiahneme siete a na ne vystavíme fotografie. Predstavujú sa tam nielen členovia nášho klubu, prihlásiť sa môže každý. Do budúcnosti plánujeme pracovať s mládežou. Chceli by sme podchytiť školopovinné deti. Problémom však je zodpovednosť za ne, preto asi bude reálne pripraviť semináre pre deti s rodičmi alebo pre stredoškôľakov. ■

Martin Jurčo, foto: René Miko

Divadelné zákulisie ako metafora súčasnosti

Éric Assous: Herci sú unavení / Les Acteurs sont fatigués. Preklad Lýgia Margečiaková, dramaturgia Juraj Hubinák, scéna a kostýmy Jaroslav a Miroslav Daubrava, hudba Juraj Péc, svetelný dizajn Juraj Jakabčín, réžia Viktor Kollár. Hrajú: Stanislav Staško, Barbora Bazsová / Jana Kollárová, Martin Križan, Petra Blesáková, Tomáš Mosný a Edita Borsová. Premiéra 22. februára 2014 vo veľkej sále Divadla Jána Palárika v Trnave ako 236. premiéra.

V dnešnom uponáhlanom čase vyhľadáva divák akosi prirodzene komediálny žáner. Túto situáciu sa snažia odrážať aj divadelné dramaturgie. Podobne reaguje aj naša – trnavská. Pozitívom je, že vyhľadáva také tituly, ktoré nie sú opozerané a zároveň prináša diela, ktorých úspech je vyskúšaný aj na zahraničných doskách. Navyše, predstavuje aj európsku dramatickú literatúru. Na dosky Divadla Jána Palárika sa dostáva slovenská premiéra inscenácie úspešného súčasného francúzskeho dramatika Érica Assousa

Herci sú unavení. Komédia pre šiestich hercov je divadelnou situačnou komédiou v štýle klipových televíznych sitcomov. „Hra zaujímavým spôsobom odhaľuje umelecké a herecké prostredie, čo je pre bežného divadla zaujímavé. Základnou situáciou hry je herecký večierok. Jedna herečka dostane ponuku hrať v najnovšom filme. Na základe toho pozve svojich kolegov – hercov na víkendový pobyt, ktorý má byť veľkým žúrom na oslavu tejto príležitosti. Veľká párty však bude nielen zábavou, ale aj odhaľovaním

charakterov,“ hovorí režisér Viktor Kollár.

Šesť hercov má mnoho odlišností tak, aby každá pomyselne zastupovala istý sumár osobnostných typov. Jeden je smiešny hypochonder, druhý namyslený egoista a sukničkář, žena je koketa, ďalšia je egoistická mrcha, ktorá všetkých iba zhadzuje. Ako režisér pripomenul, hľadali ľahší divadelný žáner, no pritom si chceli si udržať vyššie latku komediálneho vkusu. „Prekladateľka Lýgia Magerčiaková nám ponúkla niekoľko hier a zároveň nás upozornila práve

na tento titul a autora. Inscenácia sa nám na prvý pohľad zapáčila a rovnako na ňu reagovala aj dramaturgia divadla,“ hovorí režisér.

Inscenácia je v Paríži najúspešnejším divadelným titulom od súčasného domáceho autora. Má za sebou viac ako päťsto repríz a veľký úspech sa ešte len očakáva. Hra mala premiéru v roku 2000 v parížskom divadle Comédie Caumartin v réžii Jacquesa Décombea. Autor Éric Assous spracoval v diele skúsenosti z vlastného divadelného pozorovania. Rodák z Tunisu žije od roku 1974 vo Francúzsku. Po štúdiu výtvarného umenia mu viac učaroval film. Ako autor začínal písaním rozhlasových hier. Pre Radio France International ich v 80. rokoch v priebehu štyroch rokov pripravil vyše osemdesiat. Potom sa začal venovať písaniu pre televíziu. V scenároch sa venoval najmä mužsko-ženským vzá-

hom, o čom svedčia aj názvy titulov: Intrigy, Doslovná láska, Žena pre mňa a mnohé ďalšie. Intenzívna práca v tejto oblasti ho posunula k filmovej tvorbe a písaniu scenárov, ale filmy aj režíroval. Podľa odborníkov je najoriginálnejšia Assousova divadelná tvorba, a tá zaznamenala aj najväčší ohlas.

„Po prečítaní hry som pochopil, že herecké prostredie, problémy, klamstvá a túžby nie sú veľmi odlišné. Nemuseli sme teda meniť žiadne reálie, aby tomu náš divák rozumel. Problémy, ktorými žije mladý herec vo Francúzsku a u nás, sú asi podobné. Rovnako má málo práce, chcel by dosiahnuť oveľa viac, a podobne. Je to tak napísané, že hlavné postavy sú všetky,“ hovorí Viktor Kollár.

Hra Herci sú unavení však nepribližuje len svet hercov, ich odlišnosť pod svetlom reflektorov a v súkromí, keď odhaľujú všetky svoje frustrácie, neúspe-

chy a slabosti. Je aj odhalením intrigánskej spoločnosti, malomeštiactva, vypočítavého priateľstva a egocentrizmu, s ktorým sa denne stretávame aj v našich malomestských kontextoch. Zaujímavosťou je, že okrem hercov sa na večierku (ne)ocitá ďalšia postava – Anita. Ako o nej píše inscenátori – ak by na večierok prišla, isto by nepriliala svojou prítomnosťou olej do ohňa tak, ako ho priliala svojou neprítomnosťou. Vyvolá totiž všetky ukryté a nahromadené vášne, nezhody a frustrácie. A práve na jej neúčasti autor demonštruje skutočné postoje sebeckých individualistov. Ich osobné záujmy pochovávajú s každým dúškom alkoholu základné morálne postoje, súcitiť, zodpovednosť a priateľstvo. Aj keď je hra smutnou metaforou dnešnej spoločnosti, ktorej tľmočníci sú herci, pozitívom je, že takýto univerzalizovaný výsmech poštekľí divácke bránice. ■

(eu)

PRAK strieľa do konzumnej kultúry

PRAK je názov nového projektu, s ktorým prichádza v tomto roku známe trnavské hudobné zoskupenie Romanika. Po prvý raz v tomto roku namieri PRAK svoje strely na masovú kultúru už v piatok 7. marca o 19. hodine v kníhkupectve AF na Štefánikovej ulici.

Na programe je prednáška s audiovizuálnymi ukážkami zameraná na neobvyklé hudobné žánre, štýly a hudobné nástroje, po nej rozhovor o histórii a životnej púti Romaniky, ktorá v tomto roku slávi desať rokov na scéne a napokon oslava narodenín skupiny spojená s koncertom.

Manželská dvojica Ika Kraicová a Roman Kraic voľne nadväzujú PRAK-om – Prednáškami, Rozhovormi a Koncertmi na cyklus hudobno-literárno-výtvarných večerov Rakurs, ktoré organizovali v minulých rokoch

v spolupráci s ďalšími umelcami a Mestom Trnavou v západnom krídle radnice. Podujatia si našli svoj stabilný okruh záujemcov o pravidelné stretávanie na interaktívnych a multikultúrne zameraných menšinových podujatiach pre náročnejšieho diváka. Po ukončení cyklu Rakurs pre mnohých vznikla v kultúrnom spektre mesta citeľná medzera. Ika a Roman si preto vytýčili nový náročný cieľ – rozvíjať prostredníctvom PRAK-u kultúrnu gramotnosť, pôsobiť inšpiratívne v slovenskom kultúrnom prostredí, prispieť

k rozvoju možností prezentácie hudby kontinentov, podporovať rozmanitosť umeleckej tvorby a jej vnímania, pestovať empatiu a toleranciu k rôznorodosti a najmä vytvárať protívahu konzumnej kultúre. Pretože obaja sú tvoriví, možnosť obohatiť druhých svojou tvorbou a rozširovať okruh ľudí naladených na rovnakú vlnovú dĺžku je aj pre nich mimoriadne obohacujúca. „V znovu oživenom cykle s mesačnou periodicitou sa sústreďujeme na netradičné hudobné štýly a starobylé hudobné nástroje, ako napríklad mantinády

so sprievodom lýry, karelské lamentácie s fínskym národným nástrojom kantele, na asymetrické rytmické modely balkánskej hudby s balkánskou flautou kaval, techniku tzv. bieleho hlasu, laponský joik, ale aj na prepojenie tradičnej orientálnej hudby s hudbou zo západu, saharskú hudbu, indonézsky orchester Gamelan s nástrojmi ako bonang, kenong, rebab, indickú hudbu...

Chceme prostredníctvom teoretických poznatkov a hudobných ukážok prezentovať inšpiratívnu hudbu, prekračovať hranice žánrov a opäť zapájať do programu aj iné druhy umenia," hovorí Ika Kraicová.

Gitaristka, speváčka a skladateľka Ika a jej manžel, kontrabasista Roman Kraic spolu koncertujú pod názvom Romanika od roku 2004. Patria k hudobníkom, ktorí si trúfajú

aj na náročné poetické texty a dokážu hudbou podčiarknuť ich vyznenie. Spolupráca Iky Kraicovej so skvelou trnavskou poetkou Evou Lukáčovou priniesla ovocie v podobe albumov Vlčie balady a Milenka všetkých. Poézia v spojení s hudbou ponúka poslucháčom jedinečné zážitky plné tajomna, temperamentu a emócií, ktoré oceňuje nielen publikum, ale aj hudobní kritici. ■

(red)

Začína sa Trnavská hudobná jar 2014

Zaznie hudba trnavského rodáka, aj duchovná hudba v očakávaní veľkonočných sviatkov

Petra Noskaiová

V roku 2013 prebehol 45. ročník festivalu klasickej hudby pod experimentálnym názvom Koncertný cyklus v Marianum. V tomto roku sa vraciame k pôvodnému názvu Trnavská hudobná jar. V rámci jej 46. ročníka sa uskutočnia štyri koncerty. Otvárací koncert 30. marca o 18.00 h v koncertnej sieni Marianum bude patriť domácomu Trnavskému komornému orchestru, ktorý si pri tejto príležitosti pripomenie 15 rokov svojej činnosti. V progra-

me zaznie aj premiéra diela slovenského skladateľa Ladislava Kupkoviča, ktorú napísal špeciálne pre TKO pri príležitosti jeho jubilea. Na koncerte zaznie aj slávna Simple Symphony svetoznámeho Benjamina Brittena. Ako sólistky sa skladbách pre orchester a sólo predstavia klaviristka Lucia Ševečková a speváčka Gabriela Hübnerová.

V poradí druhý koncert festivalu sa uskutoční v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika 3. apríla o 18.00. Pôjde o autor- ský koncert trnavského rodáka Karola Elberta (1911 – 1997). Tento jedinečný autor tanečných piesní sa narodil v Trnave v roku 1911. Do oblasti tanečnej hudby vniesol svojou tvorbou umeleckú náročnosť. Na koncerte však zaznie jeho doteraz málo známa komorná tvorba. Okrem špičkových slovenských umelcov (P. Burdych, Z. Berešová a Z. Biščáková) bude účinkovať aj japonská sopranistka Nao Higano.

Druhá polovica festivalu bude patriť duchovnej hudbe 17. – 18. storočia, ktorá zaznie na

dvoch koncertoch v Bazilike sv. Mikuláša. V stredu 9. apríla je na programe hudba s pôstnou tematikou pod názvom STABAT MATER. V podaní nášho renomovaného orchestra dobových nástrojov Musica aeterna zaznie jedno z najslávnejších zhudobnení známej pôstnej sekvencie – Stabat mater Giovanni Battistu Pergolesiho. Sólistkami budú sopranistka Hilda Gulyášová a Petra Noskaiová. Obe speváčky sa špecializujú na interpretáciu starej hudby. Petra Noskaiová patrí k európskej špičke a spolupracuje s poprednými európskymi ansámbliami starej hudby. Talian Claudio Monteverdi (1567 – 1643) bol najvýznamnejším skladateľom duchovnej hudby pre Johannom Sebastianom Bachom. Jeho hudba, hoci vznikala takmer pred pol tisícročím, dodnes fascinuje svojim špecifickým charakterom. Zborové a sólové kompozície tohto skladateľa uvedie ansámbel Lorem ipsum a speváčka Zuzana Marczelová na záverečnom koncerte v sobotu 10. mája. ■

Martin Jurčo, foto: Andrea Bendová

Pätnástka Trnavského komorného orchestra

Jubileu tohto hudobného telesa bude venovaný aj otvárací koncert Trnavskej hudobnej jari 2014, ktorý sa uskutoční 30. marca o 18. hodine v koncertnej sieni Marianum

Aj keď v našom meste máme rôzne hudobné zoskupenia, je len niekoľko tých, čo sa venujú klasickej hudbe. Patrí k nim aj Trnavský komorný orchester, ktorý si za pätnásť rokov pôsobenia vybudoval renomé nielen v trnavských koncertných sálach. Svoje hráčske kvality nadobúdal postupne, priberal aktívnych trnavských hráčov, zvyšoval nároky na repertoár i techniku. A oplatilo sa, pretože v krátkom čase sa úspešne prezentoval na viacerých zahraničných pódiumoch, zožal niekoľko ohlasov a zapísal sa do dejín interpretácie hudby na Slovensku aj viacerými prvenstvami.

Aj keď spomínané teleso má vo svojom tohtoročnom embléme pätnástku, rodilo sa na začiatku deväťdesiatych rokov. Pô-

vodne fungovalo ako Komorný orchester pri Základnej umeleckej škole Mikuláša Schneidera-Trnavského. Zložené bolo z učiteľov a starších žiakov školy a predstavovalo sa najmä na podujatiach spojených s jej aktivitami. Takto pracovalo počas celých 90. rokov. Až v roku 1999 sa pretransformovalo na Trnavský komorný orchester. Pri jeho základoch stáli dnes už nežijúci významný trnavský hudobník a pedagóg Jozef Kudri a pedagogička, huslistka Alžbeta Ševečková, ktorá je dodnes aj umeleckou vedúcou orchestra.

„V čase vzniku telesa sa vykryštalizovala skupina ľudí, ktorí dosiahli takú technickú úroveň, že mohli hrať nielen jednoduché skladby, piesne alebo country hudbu, ale trúfali

si aj na klasiku. Keď sa ustálilo naše obsadenie, snažili sme sa predstaviť aj mimo rámca školy alebo mestských podujatí. Nebolo to jednoduché, peňazí na kultúru nie je nikdy dost, mestá nemali záujem o nové neznáme teleso. Až postupne sme sa dostali do povedomia kultúrnej verejnosti, prišli objednávky na koncerty a ponuky na spoluprácu,“ hovorí Alžbeta Ševečková. Hovorí tiež, že hranie na verejných koncertoch dáva učiteľom aj žiakom nové tvorivé inšpirácie. „Podstatou štúdia nie je len dril a získavanie techniky. Dôležitá je možnosť spoločného muzicírovania a zážitku zo živej interpretácie hudobného diela.“

Pred pätnástimi rokmi prišiel prelomový bod, keď sa Trnavský komorný orchester odčlenil

od školy a dostal sa po krídla mesta. Dnes je formálne občianskym združením a existuje aj vďaka príspevku trnavskej samosprávy. Prvé obsadenie orchestra bolo zložené z učiteľov a niektorých starších žiakov. Patrili tam napríklad aj dnešné členky – klaviristka a čembalistka Andrea Bendová a huslistka Mária Konečná. Mnoho členov postupne odrástlo a s ich odchodom za prácou či zakladajúcou rodinou musel orchester hráčov postupne dopĺňať. Spomínať všetkých muzikantov i spolupracujúce telesá, najmä zbory za posledných pätnásť rokov, by vyšlo na dlhý zoznam. Spolupráca so špičkovými sólistami a dirigentmi je však dôležitým prvkom, ktorý zvyšuje úroveň orchestra. Základom repertoáru komorných orchestrov je baroková hudba. Rovnako to bolo aj v tomto prípade. „Komorný orchester má trochu nevýhodu. Nie všetky štýlové obdobia obsahujú repertoár vhodný pre takúto zostavu hráčov. Náročnejšie je hrať repertoár klasicizmu, potrebuje technicky zdatnejších a vyzretejších hudobníkov. K romantickým skladbám sa orchester dostane len zriedka, je ich veľmi málo. Obdobie 20. storočia je zastúpené už bohatšie, nie každé dielo je však vhodné pre bežného poslucháča či návštevníka koncertu,“ hovorí Alžbeta Ševečková.

Trnavský komorný orchester kladie veľký dôraz na diela slovenských autorov, medzi nimi aj na dielo Mikuláša Schneidera-Trnavského. „Je málo autorových skladieb pre komorný orchester. Preto sme prišli s myšlienkou úpravy jeho piesní pre komorné teleso. Niektoré zazneli aj na ostatnom novoročnom koncerte. V tomto

roku by sme chceli vydať CD platňu s majstrovými piesňami. Ako sólisti sa predstavujú Hana Friedová a Daniel Čapkovič,“ pripomína Alžbeta Ševečková. Trnavský komorný orchester sa predstavuje každé dva roky na novoročnom koncerte. Vždy precízne premýšľajú, čo uviesť, ako voliť vhodný repertoár pre rôzne typy poslucháčov a divákov. „Snažíme sa dramaturgiu koncertov pripravovať tak, aby sme zaujali každého. Iné očakáva od koncertu bežný hudobník, iné špičkový odborník a iné hudobný laik. Na našich koncertoch zazneli nielen Schneiderove piesne, ale aj Mozartove árie, barokový repertoár, omše, kantáty, oratórium, symfónie, premiéry diel Ladislava Kupkoviča, Jevgenija Iľšaia, Stanislava Hochela alebo Stanislava Šurina,“ hovorí Alžbeta Ševečková.

Premiérovu uviedli a pod názvom Baladikon vydali na CD nosiči balady slovenských básnikov zhudobnené Jurajom Jarťimom. Hráči majú skúsenosť i s populárnou hudbou. Mnohí Trnavčania sa dodnes pamätajú na ich koncert na záhradných slávnostiach, kde uviedli piesne skupiny Beatles. Operetu si mohli vyskúšať v sezóne 2001/2002, keď naštudovali dielo Mikuláša Schneidera-Trnavského Bellarosa a pripravili aj výchovné koncerty pod názvom Dobová populárna hudba. Z množstva aktivít za pätnásť rokov existencie telesa sa dá ťažko vybrať len niekoľko – každá totiž bola pre hráčov inou skúsenosťou a zároveň potvrdzovala umelecké úspechy telesa. Spolupracovali napríklad s rakúskou Filharmoniou Marchfeld (Gänserndorf) a už v prvých dvoch rokoch existencie Trnavského komorného orchestra

absolvovali turné v Číne a v Japonsku. Úspešní boli aj v roku 2002, keď získali najvyššie ocenenie na prehliadke neprofesionálnych komorných telies v Spišskej Novej Vsi a v Levoči. Z množstva ďalších aktivít spomeňme, že na jar 2009 uviedol orchester v Trnave a v Martine takmer neznámu omšu Missa Assumpta est Maria francúzskeho autora Marc-Antoine Charpentiera. V novembri o rok nato sa orchester spolupodieľal na predvedení prvého Rekviev v slovenskom jazyku autora Pavla Kršku. Výrazný podiel na týchto úspechoch má huslistka a umelecká vedúca orchestra Alžbeta Ševečková. Pätnásť rokov fungovania Trnavského komorného orchestra si trnavská kultúrna verejnosť pripomenie aj koncom marca na otváracom koncerte Trnavskej hudobnej jari v sále Marianum na Hollého ulici. „Na tomto koncerte zaznie premiéra diela slovenského skladateľa Ladislava Kupkoviča, ktoré autor orchestru venoval. Aj keď sám žije momentálne v Nemecku, má k nášmu mestu a jeho okoliu silný vzťah. Ďalšou premiérou bude uvedenie Koncertu pre klavír a orchester mladého slovenského skladateľa Petra Špiláka. Uvedieme aj Brittenovu Simple Symphony a druhú časť Symfónie piesní žalostných od Henryka Góreckého. Ako sólistky sa predstavujú Gabriela Hübnerová a Lucia Ševečková, dirigovať bude Štefan Sedlický,“ hovorí Alžbeta Ševečková, ktorá je nielen umeleckou vedúcou Trnavského komorného orchestra, ale aj vedúcou a dirigentkou Komorného orchestra slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach a viacerých detských komorných zoskupení. ■

Martin Jurčo, foto: autor a archív D. Podmakovej

Podmaka vedel vycítiť vnútorný pulz divadla

Hovorí sa o ňom ako o jednom z tých, ktorí spoluvytvárali inscenácie natoľko, že sa divadlo v Trnave stalo v 70. a 80. rokoch známym v celoslovenskom kontexte. Aj keď neštudoval jednu z divadelných fakúlt, o divadle vraj vedel viac ako ktokoľvek iný. Divadlo bolo aj jeho koníčkom a vďaka tomu ho dokázal vnímať nielen ako povolanie, ale cítil aj jeho vnútorný pulz. Na tejto myšlienke sa zhodne väčšina tých, čo ho poznali v súkromí, ale aj profesionálne, a to aj desať rokov po tom, čo opustil tento svet. Ladislav Podmaka (*5. 12. 1948 Trnava – †5. 1. 2004 Bratislava) patril k nenápadným manažérom divadelného života najmä v prvých desiatich rokoch existencie Divadla pre deti a mládež v Trnave.

Ladislav Podmaka vyrastal ako jediné dieťa svojich rodičov. Jeho otec pracoval ako vedúci pracovník na pošte a bývali hneď vedľa hlavného vchodu z námestia na druhom poschodí v služobnom byte. Mohol teda od detstva vidieť na divadelnú budovu. V mladom veku sa stal členom ochotníckeho súboru Vysokoškolák, ktorý režíroval Július Farkaš. Základ súboru tvorilo vtedy ešte voľné zoskupenie študentov vtedajšej trnavskej Všeobecno-vzdelávacej školy, ktorého členmi boli Peter Ambróz, Ladislav Podmaka a Eva Chabadová. Predstavili sa pásmom poézie v Zrkadlovej sieni divadla. Potom sa stali študentmi vysokých škôl, a tak názov súboru vznikol celkom jednoducho. Väčšina členov boli študenti Pedagogickej fakulty v Trnave, okrem Ladislava Podmaku. Ten študoval v Bratislave – v roku 1971 absolvoval Filozofickú fakultu UK. Potom bol päť rokov odborným asistentom na tamojšej filozofii. Na obdobie jeho účinkovania v súbore Vysokoškolák si jeho priateľka z tohto obdobia, neskôr dlhoročná stredoškolská profesorka Eva Chabadová-Jarábková takto spomína: „My sme s Lacom spolu nehrali divadlo, my sme ho žili. Začali sme ho žiť na strednej škole, mali sme aj ozajstného režiséra, Jula Farkaša, ale ani sme ho nepotre-

bovali. Dnes s odstupom rokov viem, že tie herecké výkony, väčšinou sme tvorili dvojicu (Radúz a Mahuliena, Ferchad a Širin), to bolo dokonalé. Nič dokonalejšie som odvtedy nevidela na scéne, sama nič dokonalejšie nezahrála. Dôvod je jednoduchý. Prestali sme spolu hrať divadlo. Vo všetkom bol dokonalý a dôsledný.“

Ladislav Podmaka bol v rokoch 1976 – 85 riaditeľom Divadla pre deti a mládež, v období rokov 1976 – 84 aj jeho umeleckým šéfom. Asi najpopulárnejším partnerom na spomínanie o Ladislavovi Podmakovi je jeho manželka Dagmar Podmaková, ktorá je teatrologička a divadelná kritička a venovala sa aj trnavskému divadlu.

■ Pamätáte si, kedy a kde ste sa prvýkrát stretli s Ladislavom Podmakom?

- Mohlo to byť na jar 1974 na dramaturgii SND u Dr. Antona Kreta alebo o rok skôr v lete 1973 ešte pred jeho študijným pobytom v Moskve. Určite to bolo ešte pred otvorením Divadla pre deti a mládež v Trnave. Ladislav totiž hral v rôznych ochotníckych súborech, napr. so súborom Vysokoškolák sa zúčastňovali aj na celoslovenskej prehliadke v Spišskej Novej Vsi. A na čo si dodnes z tohto obdobia spomínam? Určite sme sa škiepili o divadle (smiech).

Laco už bol asistentom na škole, kým ja som ešte študovala na Divadelnej fakulte divadelnú vedu. Ako poslucháči VŠMU sme si mysleli, že nám patrí svet, že vieme, čo je divadlo. Čo sa mne na ňom vtedy nepáčilo, bolo, že fajčil dajaké americké cigarety (smiech). Keďže ja som nefajčiarka, páčilo sa mi ako premýšľal a hovoril. Už vtedy bol celým svojím bytím a zameraním Trnavčan. No nedával to otvorene najavo, ale skôr vnútorne. Dokumentuje to napríklad jedna situácia z neskoršieho obdobia, z času, keď už na čiastočný úväzok dramaturgoval v divadle v Trnave a bol

zároveň aspirantom na Filozofickej fakulte UK. Kolegovia aj fakulta na neho doslova tlačili, aby aspirantúru dokončil. Dal prednosť divadlu, kde nastúpil na celý úväzok, a tú aspirantúru nedokončil. Pred niekoľkými rokmi, už po jeho smrti, som bola pracovne na katedre filozofie na spomínanej fakulte, kde mi iniciatívne ukázali stôl, za ktorým pred štyridsiatimi rokmi sedával. Vraj ho tam mali veľmi radi a ťažko sa s ním vtedy lúčili. Ale sám sa rozhodol opustiť cestu filozofa a dať sa na cestu divadelníka.

■ **Najprv bol vo vtedajšom Divadle pre deti a mládež (DPDM) dramaturgom a neskôr sa stal riaditeľom divadla a zároveň bol jeho umeleckým šéfom.**

- Bol v poradí druhým riaditeľom divadla od vzniku DPDM. Predchádzajúci riaditeľ sa po dva a pol roku vrátil na východ Slovenska. Odišiel viac-menej aj pre nehody s mladou časťou súboru, ktorá túžila po modernom, nie skostnatenom divadle. Zaujímavé je, že o miesto mali záujem aj zástupcovia

trnavskej osvety. Môžem to už teraz rovno povedať, že nastal boj medzi divadelníkmi a osvetármi. Hoci sme si s Lacom neboli ešte vtedy blízki, po vysvetlení situácie a z princípu som na Zväze slovenských dramatických umelcov požiadala jeho predsedu, aby sa prihovril za tohto mladého človeka. Ladislav Podmaka sa vtedy stal najmladším riaditeľom divadla v celom Československu. Myslím si, že aj tí, z ochotnícko-osvetovej generácie divadelníkov, čo sa o to miesto uchádzali, napokon neľutovali. Laco celým svojím bytím žil pre divadlo v Trnave.

■ **Venujete sa aj trnavskému divadlu a poznali ste Ladislava Podmaku aj zo súkromného pohľadu. Keď si spájate spomienky s výskumom, čo vám vyvstáva na povrch?**

- Ja som Bratislavčanka a Laco bol Trnavčan. Tesne pred svadbou ma stretol starší spolužiak, herec a spevák Jaro Filip, ktorý začiatkom roka 1981 prešiel z Bratislavy do mladého kolektívu do trnavského divadla, a hovorí mi: Nie, že nám Laco

kvôli tebe odíde do Bratislavy. Nemali sme totiž v Trnave kde bývať, ale napokon nám mesto požičalo byt. Ako mladá kritička som bola večne nespokojná a s Lacom sme sa vedeli do krvi pohádať, najmä v prípade trnavských inscenácií. Vždy hru obhajoval, jej tvorcov – neraz aj to, čo nebolo vždy obhájiteľné. Dokonca, od istého času som mala zakázané chodiť na trnavské predpremiéry (smiech).

■ **V druhej polovici 70. rokov vznikali dve výrazné línie divadla, tzv. uhlárovská a tzv. nvotovská. Ladislav Podmaka sa napohľad priklonil k tej uhlárovskej línii. Teda, aspoň by sa to mohlo zdať pre generáciu, ktorá pozná známe inscenácie už len z počutia.**

- Riaditeľ sa nemôže svojimi názormi prikláňať k žiadnej línii. Ale mohlo by sa zdať, že mal bližšie k Blahovi Uhlárovi. V roku 1974 spolu nastupovali do divadla. Z Vysokej školy múzických umení do repertoára do Trnavy preniesli Čechovove a Gorkého jednoaktovky, ktoré sa z politických dôvodov nedožili repríz, ale zaujali osobitou divadelnou štylizáciou. Blaho a Laco robili spolu na dramatizácii Nosovovho Nevedka v Slniečnom meste. Okrem toho mali spoločný názor na život, na divadlo a jeho poslanie. Laco spolupracoval viac s Blahom Uhlárom. Juraj Nvota zas so svojou spolužiačkou, neskôr manželkou, dramaturgičkou a autorkou Mirkou Čibenkovou. Obe línie boli už od začiatku rozdielne – Uhlárove inscenácie boli racionálnejšie, často s komickým nadhľadom. Nvota bol od začiatku hravejší, poetickjší. Tieto dve línie nešli proti sebe, hoci časť kritiky to

tak mohla vnímať. Obaja režiséri sa vhodne dopĺňali, preto sa divadlo mohlo veľmi dobre rozvíjať. Bolo to o filozofii divadla aj vo vzťahu k divákovi, spoločnosti. Je pravda, že Uhlár vychytil všetky nepríjemné výročia. Mal čo robiť, aby vyšiel so ctou. Napríklad, v roku 1979 inscenoval Novomeského i Šulajovu Epizódu 39 – 44 na základe Husákovho Svedectva o Slovenskom národnom povstaní, čo mohlo v tom čase a v takej podobe vyvolať aj problémy.

■ Dá sa teda povedať, že divadlo tú slávnú éru zažilo aj vďaka Ladislavovi Podmakuvi, alebo to bolo tým, že jednoducho dal voľný priestor iniciatívam, ktoré by inak neprešli?

- Divadlo je kolektívne umenie. V tom čase museli divadelníci neraz doslova kúziľiť, aby v každej inscenácii bolo to, čo chcel dosiahnuť súbor, no najmä, čo požadovali nadriadené orgány. Žili sme reálny socializmus, dramaturgický plán musel zahŕňať rôzne povinné jazdy. Riaditelia boli medzi dvomi mlynskými kameňmi. Na jednej strane stáli požiadavky straníckych a štátnych orgánov, na druhej strane súbor, ktorý neraz túto situáciu či tlak nechápal. Aj preto sa neraz vynášajú nespravodlivé súdy, ako som sa minule dočítala o ich neuskutočniteľnom zájazde na americký kontinent. Súbor mal odcestovať do Kanady a USA s inscenáciou Charlie. Bolo to v čase, keď sa krajiny socialistického tábora rozhodli bojkotovať olympiádu v L.A. A tak stranícke a štátne orgány rozhodli, že sa nepôjdu nikam, aj keď všetky cestovné

doklady vrátane víz prepadnú, pričom sa vyhovorili na nedostatok financií. Laco bol vtedy z toho dosť nešťastný. Vedúci pracovník musel riešiť aj iné nepríjemné situácie, keď niektorí členovia súboru, ktorí sa podieľali na inscenácii, nemohli vycestovať ani do Moskvy, lebo im vnútro odmietlo vydať pas. Bola tam, napríklad, ďalšia nepríjemná vec, a dodnes mi je ľúto, že som sa na ňu Laca viac nepýtala, a to je odchod Jána Zachara z divadla, ktorý je spojený s udaním na jeho spievanie protištátnych piesní v jednom klube. Laco sa vtedy viackrát stretol aj s jeho otcom Karolom Zacharom a robili všetko pre to, aby Jano nešiel do väzenia, podobne ako pred rokmi Ivan Romančík.

■ Prišla prvá polovica 80. rokov, a to bol čas, keď sa Ladislav Podmaka začína pomaly presúvať do Bratislavy.

- Bývali sme v Trnave a ja som dochádzala do Bratislavy. Laca dlho lámali, aby do Bratislavy odišiel. Všetci si mysleli, že pri prvej príležitosti, keď sa bude dať ísť, sa chytí šance a odíde. Po ponuke nastúpiť na Novú scénu vyše roka dokázal viesť rozhovory s ministrom Miroslavom Válkom o tom, ako by malo toto divadlo vyzeráť a aké by mali byť jeho aktivity. Na Novej scéne bol riaditeľom výborný herec, no nezvládal manažovať rekonštrukciu budovy Novej scény (NS). Prestavba už bola začatá a v straníckych orgánoch skrsol nápad, aby NS mala paralelne dvoch riaditeľov: Jedného, ktorý by zabezpečoval rekonštrukciu, a druhého na umeleckú prevádzku. Medzitým sme dostali v Bratislave

stabilizačný byt a nastala opačná situácia – Laco ešte rok dochádzal z Bratislavy do Trnavy. Nakoniec sa bývalý riaditeľ NS, priateľ mojej mamy z detstva, rozhodol, že nebude ďalej zotrávať na tom poste, nech Laco preberie štafetu na Novej scéne. A tak Laco Podmaka definitívne odišiel z trnavského divadla 30. júna 1985, aby 1. júla 1985 nastúpil na Novú scénu. Naďalej však pozorne sledoval, čo sa v Trnave deje, nevynechal ani jednu trnavskú premiéru.

■ Aké boli ďalšie kroky Ladislava Podmaku po odchode z bratislavskej Novej scény? Pôsoobil ako nezávislý publicista. Dlhé roky až do svojho predčasného odchodu z tohto sveta bojoval s ťažkou chorobou.

- Na Novej scéne pôsoobil až do jesene 1990. Nebolo to jednoduché obdobie. Starosti s rekonštrukciou a po Novembri 1989 neustále aktivity umeleckých súborov o dôvere riaditeľovi. Od roku 1988 viedol neúnavné rokovania o odčlenení súboru Korzo '90, pričom bránil Novú scénu, že nemôže byť oslabená aj delimitáciou technických a administratívnych pracovníkov. Našťastie, o tejto etape sú k dispozícii dokumenty. Po odchode z NS pôsoobil v slovenskej kancelárii prípravy Všeobecnej československej výstavy v roku 1991 v Prahe, neskôr ako sekretár v týždenníku, a potom ešte inde pri spracovávaní ekonomických informácií z tlače. Trnavské divadlo neopomínal, veď mu tam v strede mesta stále žili rodičia, dokonca dva roky pred smrťou pripravil scenár stretnutia významných trnavských rodákov. ■

Jaroslav Lieskovský

Janko Ruman bol hokejovo-hádzanárskym obojživelníkom

Spomienka na vzácneho trnavského učiteľa telocviku, športového činníka a trénera, ktorý nás začiatkom tohto roka navždy opustil

Pri listovaní v historických zápisoch z 90-ročného hokeja v Trnave nemožno obísť Mgr. Jána Rumana. Narodil sa 22. októbra 1943 v Pustých Úľanoch, zomrel 12. januára 2014 v Trnave. Do športového neba teda odišiel začiatkom tohto roka. Janka sme poznali ako pohodového, kamarátskeho človeka. Telesná kultúra bola jeho celoživotnou záľubou. Dianiu na trnavskom ľade sa ako aktívny hráč venoval v šesťdesiatych rokoch predošlého storočia. V tomto starobyľom meste chytával za Spartak a Duklu. Po skončení základnej vojenskej služby si presadol na trénerskú stoličku. Tamojších hokejových dorastencov viedol do šesťdesiateho ôsmeho roku. Vtedy ho zlákala hádzaná.

Počas dlhého pôsobenia v populárnom loptovom odvetví medzi sedmičkami sa J. Ruman stal významnou osobnosťou. Ako tréner aj funkcionár. Jeho mládežnícke celky dosiahli ne jeden pozoruhodný úspech. Staršie dorastenky získali pre Trnavu titul majsteriek ČSSR, ba niektoré hráčky z tohto skvelého kolektívu neskôr obliekali viacero sezón ženský reprezentačný dres svojej krajiny. Za povšimnutie stojí aj prvenstvo rumanovcov v šampionáte Slovenska školských športových stredísk mladších žiakov i žiačok.

Široko-ďaleko známy učiteľ telocviku z Trnavy bol aktívnym

Ján Ruman (v predklone) sa spočiatku dostal do povedomia športovej Trnavy ako hokejový brankár Spartaka. Foto: archív mf

činníkom Československého a Slovenského zväzu hádzanej, vykonával predsednícky post Západoslovenského zväzu hádzanej, založil a dlhý čas viedol Trnavský zväz hádzanej. Obísť nemožno ani jeho všestranné účinkovanie vo viacerých kluboch na území nášho mesta.

Svojim žiakom vštepoval lásku k pohybovej výchove, predovšetkým ich trpezlivo učil slabikovať litery hádzanej, hokeja či atletiky. Pedagogicky pôsobil v trnavských ZDŠ a neskôr ZŠ na Ulici Maxima Gorkého, Ulici Jána Bottu či na Atómovej, kde založil aj športovú triedu so zameraním na hádzanú, ktorá na tomto sídlisku vyvíja činnosť doteraz.

Ján Ruman sa teda od roku 1968 naplno začal venovať hádzanárskemu trénerstvu.

Koučoval kolektívy Spartaka Trnava, Vysokých škôl Trnava, Odevy Hlohovec, Slávie Prievdza, ŠK Modranka a Lokomotívy ŽOS Trnava.

Tiež jeho manželka Eva hrávala hádzanú za Spartak a TJ VŠ. Podobne u svojich detí, vnukov a vnučiek pestoval vzťah k pohybovým aktivitám. Najmä u syna Maroša a neskôr aj u svojho vnuka Filipa. Oba ja pod jeho vedením, hlavne v mládežníckych kategóriách, dosiahli pozoruhodné hádzanárske úspechy v rámci Československa i SR.

„Otec svojimi radami aj napriek nepríjemnej chorobe sa do posledných chvíľ života snažil byť nápomocný. Veľmi ho mrzelo, ako neslávne to dopadlo s trnavskou hádzanou a nevedel sa s tým psychicky vyrovnáť,“ dodal Maroš Ruman. ■

Jaroslav Lieskovský

Hanzlíkovi súťažný nohejbal stále chutí

Trnavská liga rekreačných družstiev odštartuje začiatkom mája, prihlášky prijímajú už teraz

Nohejbalové dianie v Trnave, na rekreačnej úrovni, sa datovalo od roku 1967. Jeho priekopníci boli združení okolo všestranného športovca Milana Fandla. Zrod prvého oddielu nedal na seba dlho čakať. Pritúlila ho TJ SZM Fortuna. Čoskoro vznikol hráčsky aj myšlienkový pretlak. Jedna vetva, s inými názormi, sa pobraha do radov Slávie. A v tejto žltomodrej spoločnosti pôsobia nohejbalisti doteraz. Viac či menej úspešne. Posledné obdobie, pod manažérskou taktovkou Petra Hlinku, patrí k najúspešnejším.

Matadorom trnavského nohejbalu, hráčskym i funkcionárskym, je 62-ročný polygraf Mikuláš Hanzlík. Ešte počas sezóny 1973 sa pričínil o získanie slovenského prvenstva v kategórii trojíc. Vtedajší národný šampionát kráľovskej disciplíny sa hral na trnavskej antuke. Od nezabudnuteľného júnového okamihu so zlatou koncovkou pre for-

tunákov teda uplynuli rovné štyri desaťročia. Hanzlíkovi však súťažný nohejbal chutí doteraz. Zahral si ho i tejto zimy, pri domácej piatej edícii Memoriálu Róberta Zwiržinu staršieho (nar. 22. 11. 1938 – zomrel 7. 9. 2009). Turnaj pripravili na počesť jedného zo zakladateľov a dlhoročných verných služobníkov trnavského nohejbalu. „Robo odviezol pre náš šport obrovský kus nedocenennej roboty. Tiež koncoročný medzinárodný turnaj bol jeho dielom. Snažíme sa pokračovať v jeho posolstve. Ostatný ročník decembrovej previerky bol naozaj parádny, kvalitou aj kvantitou. Prítomnosť majstrov sveta Jána Bruttovského, Richarda Makaru a Mareka Novosada opäť raz posunula Trnavský vianočný smeč, už osemnásty, do skupiny excelentných previerok,“ konštatoval najstarší aktér. Hanzlík pri našom rozhovore naznačil, že na trnavskej nohejbalovej scéne nechcú ubrať

z nastúpeného trendu. A tak NK Slávia, okrem účinkovania v západnej skupine druhej ligy, pripravuje v tomto období ďalší diel dlhodobej súťaže pre rekreačných ctiteľov pohybu s loptou. Na jar 1999 ju založil R. Zwiržina st., do roku 2005 viedol štáb František Foltíny a po jeho úmrtí nastala v mestskej lige nohejbalistov šesťročná pauza. Tradíciu obnovili mladí slávisti pod vedením Milana Buchela.

„Už teraz prijímame prihlášky neregistrovaných družstiev do jedenásteho ročníka. Začne sa v máji a všetky zápasy trojíc sa odohrajú na antukových kurtoch nášho slávistického areálu. Každé družstvo musí mať na súpiske minimálne štyroch hráčov. Vedúcich jednotlivých tímov pozveme koncom apríla na úvodné zasadnutie. Podľa počtu prihlásených celkov dohodneme na prvej schôdzi hrací systém i ďalšie organizačné detaily,“ priblížil scenár Miki Hanzlík. ■

Jaroslav Lieskovský

Plavecký festival na Prednádraží jubiluje

Druhý marcový víkend v znamení 40. dejstva medzinárodnej Veľkej ceny Trnavy

Na dvere klope jedna z vrcholných udalostí tohtoročného športového kalendára v malom Ríme. Plavecký klub STU Trnava chystá na 8. a 9. marca vrcholné preteky z celoslovenskej termínovej listiny v 25-metrovom krytom bazéne. Pôjde o 40. ročník populárnej Veľkej ceny Trnavy. Skalní uvidia počas víkendu akiste interesantné súboje v dvadsiatich štyroch disciplínach. Pestrý program pod strechou

plavárne MTF STU otvoria po oboch dňoch pol desiatej. Sobota od šiestnastej hodiny ponúkne návštevníkom aj hlavné konfrontácie na 200 metrov motýlikom. Rekordný zápis v trnavskej vode na Ulici Jána Botu prináleží u žien nezabudnuteľnej piešťanskej ikone Martine Moravcovej (2:07,45 min, rok 2004), kým z mužov dosiahol vlni najrýchlejší čas 1:58,32 min chýrny Dinko Jukič, člen

Austrie Viedeň, štvrtý v londýnskych OH 2012. Vynikajúcu úroveň minuloročného zápolenia na Prednádraží dokumentovalo päť nových rekordov Veľkej ceny Trnavy.

Do usporiadateľského štábu už neodmysliteľne patria zakladatelia pretekov, nestori Ladislav Hlavatý (jeho syn Rastislav vedie teraz technických realizátorov) a Mikuláš Lihán. Pravda, o bohatú históriu jubilujúcej akcie

sa pričínili desiatky obetavých organizátorov, vrátane rodičov širokej plaveckej základne. Tiež bol medzi nimi Jozef Stanko (narodil sa 30. 8. 1935 – zomrel 2. 3. 2002). Pamiatku nezabudnuteľného rodáka zo Žlkoviec, ktorý výrazne pomáhal tomuto trnavskému športu od sedemdesiateho piateho roku až do svojho úmrtia, si Trnavčania uctia memoriálom v znakárskej dvojstovke mužov. Rekordný výkon drží Gordan Kožulj. Famóznemu chorvátskemu reprezentantovi namerali pred dvanástimi rokmi v tamojšom bazéne skvelých 1:56,91 min.

Záujem o Veľkú cenu Trnavy 2014 je už tradične vysoký. „Predpokladáme účasť približne 350 plavcov zo 40 klubov. Okrem slovenských pretekárov prídu na

jubilejné podujatie i hostia z Česka, Maďarska a Poľska. Štyridsiaty ročník bude zároveň súčasťou Slovenského pohára družstiev,“ poskytol R. Hlavatý základnú informáciu pre náš mesačník.

Doteraz pri ich mítingu už privítali výpravy aj z ďalších krajín, napríklad z Bulharska, Dánska, Chorvátska, Rakúska, Rumunska, Slovinska či Ukrajiny.

Tromfy usporiadajúceho klubu? „Najväčšie očakávania z domáчих plavcov vkladáme do reprezentantov SR, krauliara Tomáša Púchleho, dvojice Barbora Križanová a Barbara Bartovičová v prsiarskych disciplínach či polohovkárov Juraja Klátika s Adamom Halasom. V rámcových previerkach žiactva sa pri úvahách o medailovom zisku najviac spoliehame na Natáliu Mackovú,

Barboru Tomanovú, Alexandru Rakayovú, Tomáša Niedla, Ninu Vadovičovú, Františka Jablčníka a Mateja Daniša,“ pokračoval R. Hlavatý. Konečná bilancia Plaveckého klubu STU Trnava za rok 2013 je hodná povšimnutia. Jej pretekári získali v majstrovstvách SR dovedna 108 medailí, z toho 32 zlatých, 41 strieborných a 35 bronzových. Prirodzene, ani vo Veľkej cene Trnavy 2014 nechcú ťahať za kratší koniec. Mokry festival cez druhý marcový víkend sa stane súčasťou prípravy domácich opôr na vrcholy sezóny. „V tomto roku chystáme našich najlepších plavcov na juniorské ME v Holandsku a najmä na II. letné olympijské hry mládeže, ktoré budú od 16. do 28. augusta v čínskom Nankingu,“ dodal R. Hlavatý. ■

Jaroslav Lieskovský

Nové ročné obdobie opäť v znamení behu

Nezabudnuteľný gymnaziálny učiteľ František Richter naštartoval trnavský atletický motor, žezlo po ňom prevzal kolega Jozef Wagner

Vítanie jari v maratónkach. Pod týmto názvom sa každoročne dostáva k slovu masové stretnutie milovníkov džogingu. Ide o tridsaťminútový beh na conipurovom ovále atletického štadióna Slávie Trnava. Príchod nového ročného obdobia tu oslávi bežecká rodina v stredu 19. marca popoludní. Hlavný pelotón dospelých dostane priestor o 17.00 h, kým sprievodnú 12-minútovku žiactva a dorastu odštartujú hodinu predtým.

Inšpiráciou pre zrod takéhoto marcového stretnutia kondičnej a rekreačnej komunity nám boli archívne pramene o podobnom dianí. Veru, bežecký dejepis zachytáva trnavské predjarie na viacerých púťavých stranách. Voľakedajšie kapitoly obsiahlejšie

histórie sa písali v gymnáziu, bašte telesnej výchovy a športu. Za bežeckého protagonistu bol považovaný tamojší stredoškolský pedagóg Jozef Wagner. Počas svojho trnavského pôsobenia v rokoch 1905 – 1910 obohatil hodiny gymnaziálneho telocviku vytrvalostným behom v trvaní 10, 15 a 20 minút. Práve on výraznou mierou nadviazal na svojho predchodcu Františka Richtera, ktorý pohybovo formoval mlad' v tejto chýrnej škole úctyhodných 34 rokov (1871 – 1905). Podľa dostupných archívnych prameňov možno Richtera považovať za zakladateľa organizovanej atletiky v slovenskom Ríme. Mimochodom, medzi jeho odchovancov patril aj František Ješina. Na svet sa prihlásil 19.

augusta 1887. Po vyše dvoch desaťročiach zapísali slávneho rodáka zo slovenského Ríma do zoznamu aktívnych účastníkov olympijských hier. Atmosféru vrcholného športového festivalu celej planéty zažil Ješina ako prvý trnavský atlét v lete 1908. Na londýnskych športoviskách súťažil v hode diskom a oštepom. Späť však do bežeckého poľa na prahu jari. Takýto ruch viackrát zbuntošil Trnavčanov v prvopočiatkoch priamo v historickom strede mesta. Masarykova štafeta sa tu premiérovito bežala 20. marca 1920. išlo o súperenie štvorčlenných družstiev na 400 + 300 + 200 + 100 m. Víťaznú trofej si odniesla Telocvičná jednota Sokol Trnava časom 2:13 min. O tri roky neskôr (11. 3. 1923) dostalo

priestor majstrovské súperenie na 3,5 km. Vyhral ho Schätzel, člen PTE Bratislava, časom 10:46,8 min, domáci Formánek a Zimmermann (obaja TJ Sokol) skončili na druhom a štvrtom mieste.

Trnavčan Štefan Cepko bol odchovancom iného nezabudnuteľného pedagóga, Jána Hajdócyho, nástupcu Wagnera.

„Počas štúdií v tamojšom gymnázii sme mali futbal zakázaný. Preto som sa upísal atletike a basketbalu. Zrejme som behával dobre, keď pán profesor Hajdócy mi na pamiatku venoval tretry. Mám ich odložené doteraz,“ ukázal nám vzácný podarúňok dnes už 91-ročný Š. Cepko. Podľa jeho slov, pri vytrvalostných behoch, ktoré tu

zažil od dorasteneckého veku, situovali štart a cieľ do centra Trnavy, na námestie pred divadlom. Divákov sem chodilo neúrekom.

Bežecký strom v Trnave je už teda poriadne košatý. Veď do úrodnej pôdy tamojšieho gymnázia ho zasadili začiatkom druhého desaťročia predošlého storočia. ■

Edo Krištofovič

Životné jubileum trnavskej hádzanárskej osobnosti

„Čo sa to deje s tou trnavskou hádzanou?“, počúvam dosť pravidelne otázku kdekoľvek v Trnave. Poväčšine s prívlastkom „tou našou“. Vidieť, že hádzaná prirástla našim ľuďom ozaj k srdcu. Tak ako bola svojho času na výslni – prvý slovenský majstrovský titul po sezóne 1993/1994 patrila práve hádzanárom Lokomotívy Trnava, tak dnes je vlastne neexistujúcim športom. Na čie hlavy tento stav padá? Rozhodne nie na hlavu blízkeho jubilanta, pomaly sedemdesiatpäťročného zaslúžilého trénera Ernesta Gubrického, narodeného 11. marca 1939 v Trnave.

Je každým milimetrom Trnavčan, aj keď šport – konkrétne hádzaná – ho viackrát zaviedol ďaleko za mestské hradby. Jeho športový životopis je preto veru bohatý. Veď byť študentom trnavskej priemyslovky znamenalo venovať sa popri náročnom učení, boli tam vtedy páni profesori ešte starého razenia, aj športu. Ten bol významným atribútom tejto školy (a vlastne je aj dodnes). Najprv to bola atletická dráha, najmä behy a s nimi aj niekoľko slovenských dorasteneckých titulov a rekordov. Potom neodolal futbalu. Prečo nie, veď ho trénoval sám Anton Malatinský. Prišlo ale zranenie a na jeho radu si odsťahoval k hádzanárom. Hádzaná sa nakoniec stala jeho doménou. Rýchlosť z atletiky spoľu s dôrazom z fut-

balu a prirodzenými fyzickými predpokladmi sa stali základom jeho hráčskej úspešnosti. Pochopiteľne, obliekal domáci, trnavský dres, vtedy Slávie Trnava. Bolo to v rokoch 1957 až 1969. Všetko na škvare otvoreného ihriska na Orolskej ulici. Potom prešiel na dráhu trénerskú. Začínal na Považí, v Dubnici v roku 1971, no Trnava ho už v nasledujúcom roku stiahla naspäť. Jednu sezónu trénoval béčko, vtedy už Lokomotívy, aby vzápätí prevzal jej prvé družstvo. Hralo vtedy druhú ligu, zakrátko ho však priviedol nielen do prvej, vtedy československej, ale aj na jej špicu. Po predchádzajúcom hráčskom úspechu – tretie miesto v celoštátnej lige za Duklou a Prešovom – prišiel úspech trénerský. Druhé a tretie miesto

v športe, v ktorom sme patrili medzi najlepšie svetové celky. Nečudo, že prišli trénerské pozvánky od takých silných klubov, akými boli VSŽ Košice, ČH Bratislava, no i Topoľčany. V silnej trénerskej konkurencii to dotiahol aj na reprezentačnú lavičku. V sezóne 1977/1978 začínal s Havlíkom s juniorskou reprezentáciou, potom prišla mužská reprezentácia a s ňou pekné umiestnenia aj na svetových majstrovstvách v Španielsku, Francúzsku, Nemecku, Nórsku, Švajčiarsku. V rokoch 2002 až 2006 pôsobil pri slovenskej reprezentácii ako asistent trénera Hatalčíka a výsledkom bola slovenská účasť na Majstrovstvách Európy 2006 vo Švajčiarsku. Nestratil sa ani pre Trnavu. Keď bývalá Lokomotíva skončila

svoje pôsobenie v celoštátnej HIL-ke a hrozil koniec hádzanej v meste, zasadol na trénerskú lavičku, už HK 47 Trnava, a dal sa po druhý raz do budovania nového mužstva, ktoré to potom z II. ligy dotiahlo opäť na pozíciu v slovenskej extralige.

GK

Hrajte kráľovskú hru s Novinkami z radnice

Skladba č. 18, Bohumil Idunk, Šachový bulletin 1959, Mat 2. ťahom (6 – 2)

V minulom roku (2013) uplynulo 50 rokov od vydania publikácie s názvom Šach do vrecka z pera Bedricha Formánka (súčasného predsedu Slovenskej organizácie kompozičného šachu), ktorá nepochybne mala veľký význam pre popularizáciu kompozičného šachu na Slovensku. V tejto útlej knižke vreckového formátu nájde čitateľ sto dvojťažiek (mat 2. ťahom) s podrobným riešením. Ďalej obsahuje rady ako skladať dvojťažky a sto najdôležitejších pojmov z kompozičného šachu, ktoré by mal každý šachový skladateľ poznať. Začínajúci riešiteľ sa naučí, ako správne riešiť i rozumieť dvojťažkám a ako zapisovať ich riešenia. Na ukážku sme vybrali zo šachovej príručky skladbu od významného, ale už nežijúceho slovenského skladateľa Bohumila Idunka (7. 1. 1940 – 1. 10. 1997) rodáka z Lovčíc pri Trnave. Svoju lekársku prax vykonával v Myjave. Nebol veľmi plodným šachovým skladateľom, ale jeho skladby získavali vyznamenania v šachových súťažiach. Celkove zložil iba trinásť úloh, ale dostal za ne desať vyznamenaní, z toho osem cien (tri prvé). Pamiatku autora skladby si kompoziční šachisti uctili vypísaním medzinárodnej skladateľskej súťaže v skladaní ortodoxných trojťažiek na ľubovoľnú tému v roku jeho úmrtia 1997. Dvojťažka získala I. cenu v tematickom turnaji SÚV ČSTV r. 1959. Treba si

Medzitým pôsobil ako ústredný tréner Slovenského zväzu hádzanej a do roku 2009 ako tréner a funkcionár HK 47 Trnava. Zhoršený zdravotný stav mu už po roku 2009 neumožnil naplno pokračovať ďalej, a tak v sedemdesiatke ukončil svoju

prebohatú športovú činnosť. Trnavský samosprávny kraj ocenil jeho športové zásluhy pamätnou medailou Predsedu TTSK, v roku 2012 sa zaslúžene stal členom Siene slávy slovenskej hádzanej. Iba tá Trnava ho zatiaľ akosi neteší! ■

v nej všimnúť zdanlivé hry (keby začínal čierny): 1. - b5 2.Ja6 mat, 1. - bxc5 2.Db3 mat a porovnať ich s matmi v riešení. Biely začne a dá mat druhým ťahom.

Riešenie koncovyky z partie

Balabaev - Veselý: 49.Se3? Ke5! a biely sa vzdal (Ďalej mohlo nasledovať: 50.Sxd4+ Kxd4 51.Kf1 Ke3 52.Vb1 Kd2 53.Va1 b3 54.Vb1 Kc2 55.Vxb3 Kxb3 a čierny vyhrá; 50.Kf1 Vd5 [50. - Kd5 51.Ke2 Jf4+ 52.Kf2 Vc4 53.Sd2 Kc5 54.Vg3

g6 55.Kf1 Ve4 56.Vf3 Jd5 57.Sc1 Kc4 58.g3 b3 59.Sb2 Ve8 60.h3 g5 61.h4 gxh4 62.gxh4 Va8 63.Vf7 Va2 64.Sh8 h5 65.Vd7 b2 66.Sxb2 Vxb2 67.Vxd6 Kd4 68.Ve6 Je3+ 69.Kg1 Jf5 70.Va6 Ke3 71.Va4 Kf3 72.Va3+ Kg4 73.Va4+ Kg3 74.Va3+ Kxh4 -+] 51.g3 Ke4 52.Ke2 g6 53.h3 h5 54.Sd2 h4 55.g4 Vd4 56.Vb1 Jf4+ 57.Sxf4 Kxf4 58.Vf1+ Ke5 59.Vf7 d5 60.Vh7 Vc4 61.Vxh4 b3 62.Vh8 Vb4 63.Ve8+ Kd4 a čierny pešiak na b-stĺpci rozhodne o víťazstve Veselého). ■

ZÁPADOSLOVENSKÉ MÚZEUM

KLARISKÝ KLÁŠTOR

Múzejné námestie 3, 033/5512913,
033/5512 911, www.zsmuzeum.sk

EXPOZÍCIE

Archeológia, Gotická Trnava, Dejiny Trnavy, Umelecké remeslo v Číne a Japonsku, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčičina, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Krása zašlých čias, Štefan Cyril Parrák – pocta kráľovi zberateľov, Sakrálné pamiatky

VÝSTAVY

■ MINERÁLY SLOVENSKA A ČIECH

nová geologická výstava sprístupnená od 6.marca, potrvá do 22. februára 2015

■ TRNAVSKÝ OBJEKTÍV

súťažná prehliadka neprofesionálnych fotografov

Organizátor: Trnavské osvetové stredisko
vernisaž 20. marca 2014 o 17.00 h
výstava potrvá do 19. mája 2014

■ VÍŤAZSTVÁ A PREHRY

výstava v spolupráci s Múzeom telesnej kultúry v Bratislave do 30. 4. 2014

■ RÓBERT NĚMEČEK: PALEOART

do 17. marca 2014

■ ZBERATEĽSTVO, ZBERATELIA, ZBIERKY

výstava zo zbierok ZsM do 31. 12. 2014

■ ŽIVOT KLARISIEK V TRNAVE

do 31.12. 2014

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

100 rokov od vypuknutia prvej svetovej vojny (1914 – 2014)
Prvá svetová vojna a knižná tvorba

PODUJATIA

■ CYKLUS PREDNÁŠOK PRE STREDNÉ ŠKOLY

Mineralogická zbierka – RNDr. M. Hornáček

Komentovaný sprievod výstavou Minerály Slovenska a Čiech (na objednanie aj v ďalšom období trvania výstavy

DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5
OTVÁRACIE HODINY: Prosíme, do 31. 3 2014 ohlasujte návštevy cez pracovné dni u lektorov v hlavnej budove na tel.č. 033/ 5512 913

EXPOZÍCIE

Pamätná izba Mikuláša Schneidera Trnavského, Dejiny Cirkevného hudobného spolku, Dvorana slávy dobra

VÝSTAVY

■ HISTÓRIA POPULÁRNEJ HUDBY V TRNAVE DO R. 1989

MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR

Námestie sv. Mikuláša 10
OTVÁRACIE HODINY: Prosíme, do 31. 3 2014 ohlasujte návštevy cez pracovné dni u lektorov v hlavnej budove na tel.č. 033/ 5512 913

■ WILLIAM SCHIFFER

Život a dielo sochára a medailéra

■ SLOVÁCI, PÍŠTE PO SLOVENSKY!

Výstava k 250. výročiu narodenia A. Bernoláka do 31. 12. 2014

■ MIKULÁŠ OLÁH A JEHO DOBA

Výstava pri príležitosti 520. výročia od jeho narodenia a 445. výročia úmrtia, do 31. 3. 2014

GALÉRIA JÁNA KONIARKA

tel.: +421 33 55 11 659
info@gjk.sk, www.gjk.sk

■ 4. marca o 18.00 h v Synagóge – Centre súčasného umenia MILAN ŠPAK: LHA GYALO

Vernisaž výstavy – Multimediálny projekt mladého autora, doktoranda Akadémie umení v Banskej Bystrici
Odborný garant: prof. akad. mal. Ľudovít Hološka
Kurátor: doc. PaedDr. Martin Dojčár, PhD.
do 27. 3. 2014

KOPPLOVA VILA

■ Igor Piačka: DOBA NEŽŇA

Výstava slovenského autora strednej generácie
Kurátor: PhDr. Ľudovít Petránsky do 30. 3. 2014

■ JÁN KONIAREK (1878 – 1952)

Zakladateľ moderného slovenského sochárstva – stála expozícia sochárskej tvorby

■ KLENOTY DOMOVA – slovenské klasické umenie 20. storočia

■ GALÉRIA PORTRÉTOV

– výber diel z kolekcie portrétneho žánru reprezentujúce vývoj portrétneho maliarstva od konca 18. storočia po súčasnosť zo zbierok GJK

AKCIE / AKTIVITY

ART Laboratórium 2014

V priestoroch Galérie Jána Koniarika sa uskutočňujú tvorivé dielne a výtvarná tvorba pre MŠ, ZŠ, SŠ nielen k aktuálnym výstavám (podľa záujmu škôl)

KNIŽNICA J. FÁNDLYHO

■ 12. marca v pobočke Vodáren SPISOVATEĽKA

IVANA JUNGOVÁ MEDZI DEŤMI
Stretnutie so spisovateľkou a jej veselými príbehmi o vodníkoch, škriatkoch, vlách a čarovnej babke Dobromile. V spolupráci so ZŠ s MŠ na Atómovej ulici 1

■ 14. marca o 10.30 h v Trnavskom materskom centre na Okružnej ulici

PREČO ČÍTAME – Rozprávanie s mamičkami o čítaní a tvorivá čitateľská dielňa s deťmi v rámci cyklu Maličká a mamičky

■ 17. marca od 10.00 h v oddelení pre deti

DEŇ ĽUDOVEJ ROZPRÁVKY
Aktivity na počesť narodenia slovenského rozprávkara Pavla Dobšinského v oddelení pre deti a v pobočkách
10.00 – literárna hodina
15.00 – súťaž Kto je kto v Dobšinského rozprávkach

■ **25. marca o 14.00 h**

v oddelení pre deti

HOLLÉHO PAMÄTNÍK

Školské kolo v umeleckom prednese žiakov Špeciálnej základnej školy internátnej na Spojnej ulici

■ **26. marca o 18.00 h**

v štúdiu Divadla Jána Palárika
KREHKÁ BUBLINA...

Hudobno-poetický večer so Štefanom Kuzmom a jeho poéziou. V spolupráci s Divadlom Jána Palárika a Krajskou odbočkou Spolku slovenských spisovateľov v Trnave
Hudba: Jana Andevska
Umelecký prednes: Tomáš Mosný
Moderuje: Pavol Tomašovič
Vstup voľný

■ **31. marca – 5. apríla**

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

15. ročník celoslovenského podujatia pod mottom Knižnice pre všetkých, pod záštitou Tibora Mikuša, predsedu Trnavského samosprávneho kraja, v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc a Spolkom slovenských knižníkov a knižnic
Počas týždňa je možné využiť šancu na amnestiu. Pri vrátení dlho požičaných kníh sa odpúšťajú sankčné poplatky za prekročenie výpožičnej doby.
Hlavné podujatia:

■ **31. marca o 10.00 h**

v oddelení pre deti

TriDé z 3. D

Stretnutie detí so spisovateľkou Lenkou Gahérovou

■ **31. marca o 17.00 h v čitárni**

LISTY OEUGE – Stretnutie s Luciou Satinskou a jej knižkou. Slávnostné otvorenie TSK 2014

■ **1. apríla o 9.00 h v študovni**

SPOLOČNE TO ZVLÁDNEME

Informačná gramotnosť pre seniorov. Zaujímavcovia sa môžu prihlásiť vopred v študovni alebo na tel. č. 033/5511782

■ **1. apríla o 14.00 h v oddelení pre deti**

KINO PRE NEVIDIACICH

Premietanie filmu s audio komentárom, vstup pre nevidiacich a slabozrakých

■ **2. apríla o 9.00 h v študovni**

MOZGOVÝ JOGGING

Tréning pamäti pre seniorov. Zaujímavcovia sa môžu prihlásiť vopred v študovni alebo na tel. č. 033/5511782

■ **2. apríla o 11.00 h**

v hudobnom oddelení

ŠANSÓN – hudobno-slovné pásmo pre deti a mládež
Zaujímavcovia o kolektívnu návštevu si môžu dohodnúť termín osobne v hudobnom oddelení, telefonicky (033/55 11 590) alebo e-mailom (hudobne_oddelenie@kniznicatrnavava.sk

■ **2. apríla o 15.00 h v Ústave pre výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou**
17.00 h v západnom krídle radnice

ŤAHÁK Z DEJÍN SLOVENSKEJ LITERATÚRY alebo **Od Lomidreva po Malkáča**

Prezentácia knihy Ľubomíra Feldeka. Šansóny na texty Ľubomíra Feldeka zaspieva Katka Feldeková. Hudobný sprievod Richard Šimurka. V spolupráci s Literárnym informačným centrom a Klubom priateľov Trnavy

■ **3. apríla o 9.00 h v študovni**

SPOLOČNE TO ZVLÁDNEME

Informačná gramotnosť pre seniorov. Zaujímavcovia sa môžu prihlásiť vopred v študovni alebo na tel. č. 033/5511782

■ **3. apríla o 10.00 h v oddelení pre deti**

ČO SA SKRÝVA V CERUZKE

Stretnutie detí s básnikom Erikom Ondrejčíkom

■ **3. apríla o 10.00 h v hudobnom oddelení na Ul. M. Schneidera Trnavského**

AKO SPIEVA VTÁČIK – Hudobno-slovné pásmo spojené s hrami, určené deťom MŠ a 1. stupňa ZŠ. Zaujímavcovia o kolektívnu návštevu si môžu dohodnúť termín osobne v hudobnom oddelení, telefonicky (033/55 11 590) alebo e-mailom (hudobne_oddelenie@kniznicatrnavava.sk

■ **3. apríla o 17.00 h v čitárni**

NAŠA DOBRÁ KAPELA

Prezentácia knižnej novinky Olda Hlaváčka. V rámci klubu Fórum humoristov. Moderuje Mikuláš Jarábek

■ **4. – 5. apríla od 18.00 h v oddelení pre deti a pobočke**
Vodáreň

NOC S ANDERSEONOM

Najaktívnejší čitatelia spolu so svojimi knižničkami a učiteľkami strávia dobrodružnú noc s knihou. Hostia: Danuša Dragulová-Faktorová a Xénia Faktorová

PODRACKÁ DANA

Písomná vedomostná súťaž pre deti pri príležitosti 60. výročia narodenia spisovateľky. Marec – apríl, v oddelení pre deti a pobočkách knižnice

KNIŽNICA – ÚLIK VEDOMOSTÍ

Výtvarná súťaž pre deti a mládež pri príležitosti 100 rokov budovy knižnice a 150. výročie narodenia staviteľa Milana Michala Harminca
Návrh na prítlač na poštovom lístku treba odovzdať v oddelení pre deti
Termín odovzdania: 30. jún 2014

DIVADLO JÁNA PALÁRIKA

Trojčinné nám. 2, tel. č. 033/5511 353, 5511 354, www.djp.sk
REZERVÁCIE VSTUPENIEK na tel. č. 033/5511 125, e-mail. pokladna@djp.sk

■ **2. nedel'a 16.00 MACO MAŤO**
hľadá hniezdo

■ **5. streda 10.00 ZLATÝ**
KEŤÚČIK

■ **6. štvrtok 19.00 VŠETKO**
O MUŽOCH

■ **7. piatok 19.00 HERCI SÚ**
UNAVENÍ

■ **10. pondelok 19.00 VRÁTILA**
SA RAZ V NOCI

■ **11. utorok 19.00 NA KONCI...**
– Divadlo Jozefa Gregora Tajovského Zvolen

■ **12. streda 10.00 ZMIERENIE**
alebo DOBRODRUŽSTVO
PRI OBŽINKOCH

■ **13. štvrtok 19.00**
DIMITRIJ SAMOZVANEC

- 14. piatok 10.00
DIMITRIJ SAMOZVANEC
- 16. nedeľa 16.00 ADELKINA
CESTA ZA ŠTASTÍM
- 17. pondelok 10.00
ZLATÝ KLÚČIK
- 18. utorok 10.00
KOMÉDIA OMYLOV
- 19. streda 10.00
TRAJA TUČNIACI
19.00 PODFUJK – TEATRO
WÜSTENROT
- 20. štvrtok 19.00
TRI LETUŠKY V PARÍŽI
- 21. piatok 19.00
HERCI SÚ UNAVENÍ
- 23. nedeľa 16.00 ZVIERATKA
A ZBOJNÍCI, SNEHULIENKA
A SEDEM TRPASLÍKOV –
Súkromné tanečné konzervatórium
Dušana Nebylu v Trnave
- 24. pondelok 10.00
ZVIERATKA A ZBOJNÍCI,
SNEHULIENKA A SEDEM
TRPASLÍKOV – Súkromné
tanečné konzervatórium Dušana
Nebylu v Trnave
- 25. utorok 19.00
MEŠTIAK ŠLACHTICOM
- 26. streda 10.00
MEŠTIAK ŠLACHTICOM
- 28. piatok 10.00
REMESELNÍCI
- 30. nedeľa 16.00
ZLATÝ KLÚČIK
- 31. pondelok 19.00
TRI LETUŠKY V PARÍŽI

ŠTÚDIO

- 4. utorok 10.00
JAZYKOVÁ RÍŠA
- 8. sobota 19.00 BÁBKA
- 12. streda 19.00
VOLAKEDY A DNES
- 20. štvrtok 10.00
VOLAKEDY A DNES
- 24. pondelok 19.00 h BÁBKA
- 27. štvrtok 10.00
JAZYKOVÁ RÍŠA

.....
Západoslovenské múzeum, Galéria
Jána Koniarka, Divadlo Jána Palárika
a knižnica Juraja Fándlyho sú v zriaďo-
vateľskej pôsobnosti Trnavského samo-
správneho kraja

KALOKAGATIA

Strelecká 1, 033/3236-696
cvc.kalokagatia@gmail.com

- 4. marca o 9.00 h
v ZŠ na Spartakovskej
STOLNÝ TENIS – majstrovstvá
kraja ZŠ
- 5. marca o 9.00 h
v ZŠ na Spartakovskej
STOLNÝ TENIS – majstrovstvá
kraja SŠ
- 6. marca o 9.00 h
v kine Hviezda
PUTUJEME ZA ĽUDOVOU
PIESŇOU – okresná súťaž v speve
ľudovej piesne pre žiakov ZŠ
- 14. marca o 9.00 h
na Streleckej 1
DIVADLO OČAMI DETÍ –
okresná súťaž malých javiskových
foriem
- 15. marca o 14.00 h
na Streleckej 1
FAREBNÁ SOBOTA – tvorivé
dielne pre malých i veľkých
- 19. marca o 9.00 h
v Mestskej športovej hale
VOLEJBAL – majstrovstvá okresu ZŠ
- 20. marca o 9.00 h
na Streleckej 1
Rozprávkové vretienko – súťaže
v prednese rozprávky pre žiakov ZŠ
- 22. marca o 8.10 h
na železničnej stanici
TURISTICKÝM CHODNÍKOM...
– do Piešťan a na Červenú vežu
- 27. marca o 9.00 h
v Mestskej športovej hale
VOLEJBAL – majstrovstvá okresu SŠ

TRNAVSKÉ MATERSKÉ CENTRUM

Okružná 20, tel. č.. 033/ 5341054,
0907 790 046, www.trnavskemc.sk

- 3. 3. o 9.30 h a 10.30 h
MONTESSORI DIELNIČKY
16.00 h ANGLIČTINA
PRE MAMY – pokročilí
17.00 h ANGLIČTINA
PRE MAMY – začiatočníci

- 4. 3. o 9.00 h HUDOBNÁ
ŠKOLA YAMAHA – pre deti do 18
mesiacov
10.00 h a 11.00 h
Prvé krôčičky k hudbe
- 5. 3. o 8.30 h GITAROVÝ
KRÚŽOK pre dospelých
10.00 h KURZ CVIČENIA NA
FITLOPTÁCH – pre matky s deťmi
17.00 h AKO SA NARODÍ ROCI-
NA – kurz komplexnej prípravy na
pôrod a dojčenie
- 7. 3. o 9.30 h ANGLIČTINA
HROU – pre deti od 2 rokov
10.30 h ŠTRIKUJEME S HAN-
KOU – dielničky pre mamičky
- 8. 3. o 9.30 h KURZ PRVEJ
POMOCI – 1. časť, zamerané na
detský vek
- 10. 3. o 10.00 h SPIEVANKY
– hudobné stretnutie pri gitare
16.30 h MONTESSORI DIELNIČ-
KY pre deti od 3 do 6 rokov
- 11. 3. o 9.00 h HUDOBNÁ
ŠKOLA YAMAHA –pre deti do 18
mesiacov
10.00 a 11.00
Prvé krôčičky k hudbe
16.30 h ANTIKONCEPCIA – za-
čiatok alebo koniec rozprávky
– prednáška s besedou
- 12. 3. o 0.00 h KURZ CVIČE-
NIA NA FITLOPTÁCH pre matky
s deťmi
14. 3. o 9.30 h ANGLIČTINA
HROU – pre deti od 2 rokov
- 10.30 h PREČO ČÍTAME
– rozprávanie s mamičkami o vý-
zname čítania a tvorivá čitateľská
dielňa pre deti – stretnutie s kniž-
nicou Juraja Fándlyho v Trnave
- 15. 3. o 9.30 h KURZ PRVEJ
POMOCI – 2. časť, vedie záchran-
ná služba FALCK
- 17. 3. o 9.30 a 10.30 h
MONTESSORI DIELNIČKY
- 18. 3. o 9.00 h HUDOBNÁ
ŠKOLA YAMAHA – pre deti do 18
mesiacov
10.00 a 11.00 h
Prvé krôčičky k hudbe
18.00 h SYMPTOTERMÁLNA
METÓDA PLÁNOVANIA
RODIČOVSTVA
- 19. 3. o 10.00 h KURZ CVI-
ČENIA NA FITLOPTÁCH – pre
matky s deťmi

■ **20. 3. od 9.00 do 12.00 h**
BRIGÁDA – upratovanie dvora,
 uvítame každú pomoc, možnosť
 získania voľných vstupov

9.00 h FRANCÚZŠTINA PRE
MAMY – prvé úvodné stretnutie
10.00 h PRVÉ KRŔOČIKY K MO-
DERNÉMU TANCU – pre deti od
 dvoch rokov

■ **21. 3. o 9.30 h ANGLIČTINA**
HROU – pre deti od 2 rokov
10.30 h AKO PRISTUPOVAŤ
K ĽUĎOM, KTORÍ NÁS ZRAŇU-
JÚ – prednáška s besedou

10.30 h ŠTRIKUJEME S HAN-
KOU – dielničky pre mamičky

■ **22. 3. od 9.30 do 12.00 h BL-**
ŠIE TRHY – jarná burza detského
 a tehotenského ošatenia a det-
 ských potrieb

■ **24. 3. o 10.00 h SPIEVANKY**
 – hudobné stretnutie pri gitare
16.30 h MONTESSORI DIELNIČ-
KY pre deti od 3 do 6 rokov

■ **25. 3. o 9.00 h HUDOBNÁ**
ŠKOLA YAMAHA –pre deti do 18
 mesiacov

10.00 a 11.00 h Prvé krôčiky
k hudbe

18.00 h CVIČENIE PRE TEHOTNÉ

■ **26. 3. o 10.00 h KURZ CVI-**
ČENIA NA FITLOPTÁCH pre
 matky s deťmi

■ **28. 3. o 9.30 h ANGLIČTINA**
HROU – pre deti od 2 rokov
10.00 h NOSENIE A DOJČENIE
 – aké sú pozitíva pre matku a die-
 ťa, prednáška spojená s praktickou
 ukázkou nosenia

■ **31. 3. o 9.30 a 10.30 h MON-**
TESSORI DIELNIČKY

ZDRAVÉ MESTO

■ **4. marca od 8.00 do 10.00 h**
na radnici
ODBER KRVI

Národná transfúzna služba Slo-
 venskej republiky v Trnave v spo-
 lupráci s Mestom Trnavou opäť
 organizujú odber krvi. Všetci, ktorí
 majú záujem pomôcť, sú vítaní. Ak
 vám tento termín nevyhovuje a krv
 by ste radi darovali, môžete tak
 urobiť aj v Národnej transfúznej
 službe SR v Trnave na Ulici Andreja
 Žarnova 11

■ **6. marca o 17.00 h**
v západnom krídle radnice
PĚLE-MĚLE O ZDRAVÍ
 prednáša Dušan Plichta

KINO HVIEZDA

www.kinohviezda.trnava.sk

www.naoko.sk

■ **1. 3. o 15.30 VEĽKÁ ORIEŠKOVÁ**
LÚPEŽ 2D

17.30 PAMIATKÁRI

19.30 NON STOP

■ **2. 3. o 13.30 VEĽKÁ ORIEŠKOVÁ**
LÚPEŽ 2D

15.30 VEĽKÁ ORIEŠKOVÁ LÚPEŽ 2D

17.30 NON STOP

19.30 PAMIATKÁRI

■ **3. 3. o 17.30 NON STOP**

19.30 PAMIATKÁRI

■ **4. 3. FILMOVÝ KLUB**

18.00 LÁSKA

20.00 ATOMIC AGE

■ **5. 3. NEPREMIETAME**

18.00 LÁÁÁSKA

20.00 IMPROLIGA

■ **6. 3. o 20.00 300: VZOSTUP**

IMPÉRIA

■ **7. 3. o 18.00 MAŠKRTNÍČEK**

20.00 PHILOMENA

■ **8. 3. o 15.30 DOBRODRUŽSTVÁ**

PÁNA PEABODYHO A SHERMANA 2D

18.00 DIVADLO O DONOVI

BOSCOVI – PODPALAČI

■ **9. 3. o 13.30 DOBRODRUŽSTVÁ**

PÁNA PEABODYHO A SHERMANA 3D

15.30 DOBRODRUŽSTVÁ PÁNA

PEABODYHO A SHERMANA 2D

17.30 300: VZOSTUP IMPÉRIA

19.30 PHILOMENA

■ **10. 3. 17.30 VEĽKÉ PRETEKY**

19.30 300: VZOSTUP IMPÉRIA

■ **11. 3. FILMOVÝ KLUB**

18.00 IMAGINÁRNE LÁSKY

20.00 SPIRIT OF 45

■ **12. 3. 19.30 VEĽKÉ PRETEKY**

■ **13. 3. 17.30 ARCIBISKUP BEZÁK,**
ZBOHOM...

19.30 NEED FOR SPEED 2D

■ **14. 3. 17.30 ARCIBISKUP BEZÁK,**
ZBOHOM...

19.30 ARCIBISKUP BEZÁK, ZBOHOM...

■ **15. 3. 15.30 VEĽKÁ ORIEŠKOVÁ**
LÚPEŽ

17.30 ARCIBISKUP BEZÁK, ZBOHOM...

19.30 NEED FOR SPEED 2D

■ **16. 3. 15.30 VEĽKÁ**
ORIEŠKOVÁ LÚPEŽ
 17.30 ARCIBISKUP BEZÁK, ZBOHOM...

19.30 NEED FOR SPEED 2D

■ **17. 3. 17.30 ARCIBISKUP BEZÁK,**
ZBOHOM...

19.30 NEED FOR SPEED 3D

■ **18. 3. FILMOVÝ KLUB**

18.00 35 PANÁKOV RUMU

20.00 ROZBITÝ SVET

■ **19. 2. VEČER BRITSKÝCH**

FILMOV

■ **20. 3. 16.00 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA 2D

17.30 POMPEJE 3D

19.30 10 PRAVIDEL JAK SBALIT

HOLKU

■ **21. 3. 17.30 10 PRAVIDEL JAK**

SBALIT HOLKU

19.30 GRANDHOTEL BUDAPEŠŤ

■ **22. 3. 13.30 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA 3D

15.30 CILILING A PIRÁTSKA VÍLA 2D

17.30 10 PRAVIDEL JAK SBALIT

HOLKU

19.30 POMPEJE 2D

■ **23. 3. 13.30 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA 3D

15.30 CILILING A PIRÁTSKA VÍLA 2D

17.30 POMPEJE 3D

19.30 GRANDHOTEL BUDAPEŠŤ

■ **24. 3. 17.30 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA 2D

19.30 10 PRAVIDEL JAK SBALIT

HOLKU

■ **25. 3. 16.00 POMPEJE 2D**

FILMOVÝ KLUB

18.00 PÁTRANIE PO

SUGARMANOVI

20.00 WALES, ČLOVEK Z NÁDEJE

■ **26. 3. 17.30 GRANDHOTEL**

BUDAPEŠŤ

19.30 GRANDHOTEL BUDAPEŠŤ

■ **27. 3. 17.30 NOE**

19.30 ONA

■ **28. 3. 17.30 NOE**

19.30 ONA

■ **29. 3. 15.30 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA

17.30 NOE

19.30 ONA

■ **30. 3. 15.30 CILILING A**

PIRÁTSKA VÍLA

17.30 NOE

19.30 ONA

■ **31. 3. FEBIOFEST 2014**

Kalendár kultúrno-spoločenských podujatí

■ **2. marca o 16.00 h**

v sále Marianum

ODOVZDÁVANIE OCENENÍ

MESTA TRNAVY – Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva

■ **4. marca o 17.00 h**

v západnom krídle radnice

X:1 – Výstava fotografií študentov Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave – pohľady na jednu ženu objektívnymi viacerých fotografov. Fotografie sú predajné, výťažok bude venovaný Krajskému stredisku Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska. Výstava bude otvorená do 27. 3. každý utorok a štvrtok 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

■ **4. marca od 9.00 h na Hlavnej ulici pred radnicou**
FAŠIANGY 2014

od 9.00 h Pečenie prasiatka a zabíjačkové špeciality
15.30 h Fašiangová zábava v maskách
16.00 h kapela Borovienka
17.00 h **POCHOVÁVANIE BASY**
– LUSK Krakovany

■ **4. marca o 18.00 h v Synagóge**

– Centre súčasného umenia

MILAN ŠPAK: LHA GYALO

Vernisáž výstavy – Multimediálny projekt mladého autora

■ **5. marca o 19.00 h**

v kine Hviezda

LÁÁÁSKA... – Bláznivá komédia

Most. Miesto, na ktorom mávajú nešťastníci nutkanie ukončiť skokom svoje trápenie. Práve tu stretne nešťastný smoliar Harry úspešného a spokojného Milta. Láska – to je tá motivácia, s ktorou sa podarí Miltovi odhovoriť Harryho od skoku. Veď on sám je stále zamilovaný ako v prvý deň po svadbe. Smola je, že mu manželka Ellen nechce povoliť rozvod. A tak ju dohodí Harrymu...

Most. Po čase sa na ňom stretajú bývalí manželka Milt a Ellen. Je ich život teraz naozaj lepší? Čo keby sa k sebe vrátili? Na ich ceste k šťastiu však stojí prekážka – nešťastník Harry, ktorému Milt kedysi na

moste zabránil skočiť. Čo keby...?

Ellen: Lenka Barilíková / Lucia Lapišáková, Milt: Marek Majeský, Harry: Martin Mňahončák. Réžia: Michal Spišák

Vstupné v predpredaji 11 eur, TTI (mestská veža), Ticketportál

■ **7. marca o 18.00 h**

v kine Hviezda

Divadlo Maškrta:

MAŠKRTNÍČEK

Stretnutie s Nany a Krištofom
Vstupné 6 eur, predpredaj od 20. 3. 2014 v mestskej veži Trnava Tourism alebo cez Ticketportál

■ **7. marca o 19.00 h**

v kníhkupectve AF

na Štefánikovej

PRAK – Prednášky, Rozhovory A Koncerty – Prvé podujatie nového cyklu trnavskej hudobnej skupiny Romanika. Program: Strelba z PRAK-u do masovej kultúry – prednáška s audiovizuálnymi ukážkami zameraná na neobvyklé hudobné žánre, štýly a hudobné nástroje. História Romaniky, ktorá v tomto roku slávi desať rokov na scéne, oslava narodenín spojená s koncertom

■ **19. marca o 19.00 h**

v Dome kultúry Tírnavia

NÍZKOTUČNÝ ŽIVOT

Divadlo GUnaGU

Hrajú: Petra Polnišová, Zuzana Mauréry, Zuzana Šebová, Darina Abrahámová, Viktor Horján
Réžia: Viliam Klimáček
Dej sa odohráva v redukčnom sanatóriu so sprísnenou kontrolou tukov. Napriek tomu sa divák môže tešiť na „plnotučnú“ dávku humoru...

■ **20. marca o 17.00 h**

v Západoslovenskom múzeu

TRNAVSKÝ OBJEKTÍV

Vernisáž súťažnej prehliadky tvorby neprofesionálnych fotografov
Výstava potrvá do 19. mája

26. marca o 18.00 h

v štúdiu Divadla Jána Palárika
KREHKÁ BUBLINA...

Hudobno-poetický večer so Štefanom Kuzmom a jeho poéziou. V spolupráci s Divadlom Jána Palárika a Krajskou odbočkou Spolku slovenských spisovateľov v Trnave. Hudba: Jana Andevska, umelecký prednes: Tomáš Mosný, moderuje: Pavol Tomašovič
Vstup voľný

■ **29. marca o 20.00 hod.**

v Divadelnom štúdiu DISK
OPULENTNÁ SVIŇA

Smutná komédia o tom, kde sa skrýva opulentná Sviňa
Predstavenie v rámci súťažného festivalu Malá krajská scénická žatva 2014, vstupné sa neplatí
Réžia: Blaho Uhlár, účinkujú: Monika Babicová, Jozef Belica, Milan Brežák, Daniel Duban, Missi Chudá, Braňo Mosný, Ján Rampák, Betka Sersenová a Peter Tilajčík

30. marca o 18.00 h

v koncertnej sieni Marianum
TRNAVSKÁ HUDBNÁ JAR 2014
Trnavský komorný orchester

– koncert pri príležitosti 15. výročia založenia ansámblu
Alžbeta Ševečková, umelecká vedúca, Lucia Ševečková, klavír Gabriela Hübnerová, spev
Program: L. Kupkovič, P. Špilák, H. M. Góreckí, Benjamin Britten

■ **31. marca o 16.00 h**

v západnom krídle radnice

KRÁSA OKAMIHU – Vernisáž

výstavy fotografií pacientov po transplantácii orgánov – projekt na podporu transplantáčného programu a darcovstva orgánov v SR

■ **2. apríla o 17.00 h**

v západnom krídle radnice
ŤAHÁK Z DEJÍN SLOVENSKEJ
LITERATÚRY

alebo Od Lomidreva po Malkáča
– prezentácia novej knihy Ľubomíra Feldeka v prítomnosti autora. Katka Feldeková zaspieva piesne na texty svojho otca s hudobným sprievodom Richarda Šimurku

Trnavská hudobná jar

46. ročník festivalu
klasickej hudby

2014

Nedeľa, 30. marec 2014, 18.00

Koncertná sieň Marianum

TRNAVSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

koncert pri príležitosti 15. výročia založenia ansámbľu

Alžbeta Ševečková, umelecká vedúca

Lucia Ševečková, klavír

Gabriela Hübnerová, spev

Program: L. Kupkovič, P. Špilák, H. M. Górecki, Benjamin Britten

Štvrtok, 3. apríl 2014, 18.00

Zrkadlová sieň Divadla Jána Palárika

KONCERT Z DIEL TRNAVSKÉHO SKLADATEĽA KAROLA ELBERTA

Účinkujú: Pavel Burdych (husle), Zuzana Berešová (klavír), Nao Higano (spev),

Zuzana Biščáková (klavír), ženský komorný zbor, Lucia Berešová (klavír)

Streda, 9. apríl 2014, 19.30

Bazilika sv. Mikuláša

STABAT MATER

MUSICA AETERNA

Peter Zajíček, umelecký vedúci

Hilda Gulyásová, soprán

Petra Noskaiová, mezzosoprán

Program: A. Scarlatti, G. B. Pergolesi

Sobota, 10. máj 2014, 19.30

Bazilika sv. Mikuláša

LAUDATE DOMINUM

Duchovná hudba Claudia Monteverdiho

vokálno-inštrumentálny súbor LOREM IPSUM

Zuzana Marczelová, soprán